LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Area Code 212
Tel. MIchigan 1-6887

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis
Dalyje Queens apskrities (N. Y.) $10.00
Kanadoje $10.00
Kitur užsienyje $1200
Jungtinėse Valstijose $9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

PRICE 10c

No. 28 ★ ★ ★ ★ ★ ★ Penktadienis, Balandžio (April) 18, 1969, Ozone Park, N. Y. 11417 ★ ★ ★ ★ ★ ★ Metai 58-ieji

KRISLAI

JAV militarinės bazės
Beturčiai bus apsunkinti
"Nemuno Krašto" pastangos
Lietuvybei eleksyras
Tik keturios premjerės

— Rašo **J. Gasiūnas** —

1,200 puslapių slaptas militarinis raportas atidengia, kad Jungtinės Valstijos palaiko 429 didžiąsias bazes ir 2,972 mažesnes bazes užsienio šalyse.

Tose bazėse randasi milijonas militarinio personalo, pusė milijno jų aptarnautojų ir 250,000 svetimšalių darbininkų. Bazių išlaikymas siekia nuo 4 iki 5 bilijonų dolerių į metus.

Amerikos militarinė jėga jaučiama visose tose šalyse, kuriose yra Jungtinių Valstijų militarinės bazės.

—:—

Prez. Nixonas pasimojo pravesti valstybiniame aparate ekonomiją. Jis skelbia savo planą sumažinti valstybinį budžetą tiek, kad jis į metus laiko turėtų arti 6 bilijonus dolerių perviršio.

Tuo savo žygiu jis sakosi norįs pastoti kelią infliacijai, kuri nuolat skverbiasi į mūsų ekonominį gyvenimą.

Atrodo puiku, kad prezidentas susirūpino infliaciją sulaikyti. Bet jo budžeto mažinimas gali paliesti mus visus. Pasimota mažinti varginguųjų žmonių šalpos fondus, mokyklu fondus, namų statybos fondus, ligoninių fondus.

—:—

Minimų ir kitų visuomeninių fondų mažinimas, suprantama pirmoje vietoje skaudžiai palies visuomenines įstaigas, kurioms ir dabar stoka fondų. Daugiausia gali nukentėti šalpos gavėjai, mokyklos ir ligoninės.

Bet Nixonas niekur nekalba apie militarinių bazių mažinimą. Jos ir toliau sunaudos apie 5 bilijonus doleriu į metus. Jis taipgi nekalba apie uždėjimą taksų didžiosioms korporacijoms, kurios milžiniškus pelnus darosi. Jis nesistengia baigti Vietnamo karą.

Vadinasi, prez. Nixonas pasimojo dar daugiau nuskriausti ir šiuo metu skriaudžiamus žmones.

—:—

Vakarų Vokietijoje leidžiamas žurnalas "Nemuno Krašt as," reikia pasakyti labai įdomus. Techniškai jis labai gražiai atspausdintas. Suteikia daug informaciju iš Lietuvos politinio, kultūrinio ir ekonominio gyvenimo. Suteikia žinių apie lietuvių veiklą užsieniuose.

Žurnalo leidėjai nėra socialistinės krypties. Jie ieško "auksinio vidurio." O tai labai sunku manevruotį. Jie trokšta užsieniuose gyvenančių lietuvių artimesnio bendradarbiavimo su Lietuvos žmonėmis.

Gana vykusiai jie pastebi "vaduotojams," nerandantiems nieko gero Lietuvoje.

—:—

Marijonų "Draugas" dejuoja, kad "knygų leidimas išeivijoje beveik visiškai sustojo."

Pranciškonų "Darbininkas" rauda: "Dievuli mano, kas gi darosi su mūsų lietuviškom parapijom," kai jose lietuvių kalba šalinama ir visur angliška kalba įsivyrauja, kad net "lietuvis kunigas negali būti palaidotas su prideramu iškilmingumu ir lietuviškom tradicijom."

Lietuvių kultūrinis gyvenimas, vadinasi, kartu eina į karstą su pirmosios kartos lietuviais.

—:—

Lietuvių kultūrinio gyvenimo amžių tegalima prailginti tiktai kooperuojant su lietuvių tautos kamienu—su Lietuvos liaudimi.

Išeivijoje knygų spausdinimas baigiasi, o Lietuvoje nuolat didėja. Išeiviai gali gauti tikro kultūrinio eleksyro, bendradarbiaudami su Lietuvos liaudimi.

Todėl žurnalo "Nemuno Krašto" pastangos — sveikintinos.

—:—

Ar žinote, kad visame pasaulyje tėra tik keturios moterys, užimančios premjerų vietas?

Gandhi yra Indijos premjerė, Golda Meir — Izraelio, Anna Pauker — Rumunijos ir Bandaranaike — Ceilono.

Kodėl tiek mažai moterų valstybių vadovybėje? Juk pasaulyje jos sudaro daugumą gyventojų.

Komunistai nori bendros veiklos su socialistais

Bonna. — Naujoji Vakarų Vokietijos Komunistų Partija pirmajame suvažiavime pasmerkė Vak. Vokietijos valdžios agresyvią politiką, atsišaukė į socialdemokratus ir unijistus bendrai veiklai prieš karo ir fašizmo pavojų.

Suvažiavime dalyvavo 1,062 delegatai, kurie atstovavo 22,000 narių. Suvažiavimas užgyrė Varšuvos pakto šalių įsikišimą į Čekoslovakiją, kurios socializmui pavojus yra iš Vakarų Vokietijos.

Pirm. Kurt Bachmann pareiškė, kad Kinijos režimas yra pavyzdys "nacionalizmo nuodų". Pekinas padeda Vakarų imperializmui.

Komunistų kvietimą bendrai veikti Sociademokratų partijos vadovybė atmetė.

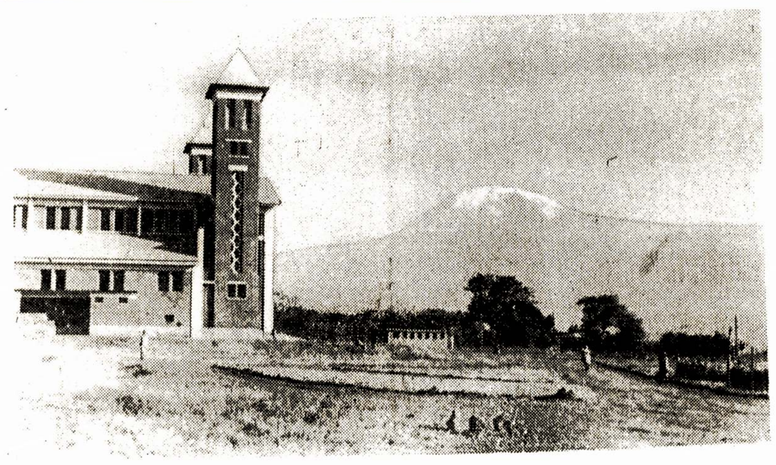

Tanzanija. Nuotraukoje dešinėje — aukščiausio Afrikos kalno Kilimandžaro (5895 metrai) snieguota viršūnė. Kalno papėdėje Mošo miestas — Tanzanijos kurortinis centras.

Šiaurės Korėja numušė JAV žvalgybinį lėktuvą

Washingtonas. — Šiaurės Korėja paskelbė, kad jos du lėktuvai užtiko Amerikos žvalgybinį lėktuvą Š. Korėjos teritorijoje. Lėktuvas buvo numuštas ir nukrito į vandenį.

Jungtinių Valstijų lėktuvas, kaip praneša iš Washingtono, buvo žvalgyblnis, turėjo elektroninius prietaisus. Jame buvo 31 žmogus. Bet jis neskraidęs ant Š. Korėjos vandenų.

Lajvai ir 26 lėktuvai ieško numuštojo lėktuvo likučių ir žmonių. Tarybų Sąjungos laivai taipgi atplaukė ieškoti. Bet kol kas nieko nesurandama.

Pereitais metais Šiaurės Korėja suėmė savo vandenyse Amerikos žvalgybinį lajvą Pueblo, kuris ir dabar tebėra Š. Korėjos uoste, įgula paleista.

Š. Korėja kiek sykių Amerikai protestavo už žvalgybinių lėktuvų įsiveržimus į jos teritoriją. Dabar ji šaukia Jungtinių Tautų komisiją tyrinėti padėtį.

New Yorkas. — Tūkstančiai demonstravo, protestuodami prieš pasimojimą sumažinti beturčiams-skurdžiams šalpą (relief). Vienoje vietoje policija puolė demonstruojančių studentų grupę, 15 areštavo, kai kuriuos apmušė.

Sen. McGovern siūlo bilių padėti dešimčiai milijonų badaujančių

Washingtonas.— Sen. George McGovern, senatinio komiteto hadui tyrinėti pirmininkas, pasiūlė bilių badaujantiems amerikiečiams padėti.

McGovern teigia, kad Jungtinėse Valstijose yra daugiau kaip 10 milijonų amerikiečių bado padėtyje ir niekas jų likimu nesirūpina.

Komiteto tyrinėjimai suteikia baisių duomenų, kuomet "daugelis vaikų eina į lovą nevalgę, eina į mokyklą be tinkamų pusryčių", kuomet vaikai badauja dėl stokos proteinų ir vitaminų, palieka protiniai ir fiziniai silpni visą gyvenimą.

Tūkstantis policistų puolė kalinius

Milanas, Italija. — Tūkstantis policistų buvo sumobilizuota prieš sukilusius San Vittore kalejimo kalinius. Sukilime dalyvavo apie 1,500 kalinių.

10 policistų sužeista, taipgi sužeista nemažai kalinių. Kaliniai reikalauja geresnio maisto ir sulaikyti sargų brutalumą.

Simonas Pileckis -- mokslų daktaras

Vilnius, (**Elta**). — Lietuvos Žemės ūkio akademijos docentas Simonas Pileckis apgynė biologijos mokslų daktaro disertaciją. Šis 42 metų mokslininkas žinomas gamtininkų pasaulyje vabzdžių faunos tyrimais. Jie išdėstyti ir apibendrinti 55 moksliniuose darbuose.

Įžymūs šalies biologai, susipažinę su S. Pileckio disertacija, laiko ją vienu geriausių pastarųjų metų šios srities mokslinių darbų.

S. Pileckis savo tyrinėjimų pagrindais sudarė žalingų ir naudingų — saugotinų vabzdžių sarašą. Manoma, kad naudinguosius vabzdžius artimiausiu metu mokslas galės "pasitelkti" į aktyvesnę kovą su žemės ūkio augalų kenkėjais.

Washingtonas. — Generolas Tilson paskelbė, kad jis pašalino iš armijos Dennis Davis už redagavimą slapto anti-karinio laikraštuko "The Last Harass".

Prasidėjo pasitarimai tarp TSRS ir JAV dėl atominio naudojimo

Viena, Austrija. — Balandžio 14 d. prasidėjo pasitarimai tarp Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų vyriausybių taikaus branduolinių sprogdinimų naudojimo klausimu.

Tarybų Sąjungos delegacijai vadovauja akademikas J. Fiodorovas. Jungtinių Valstijų delegacijai vadovauja atominės energijos komisijos narys F. Tape.

Tikimasi, kad derybos gali būt naudingos visam pasauliui.

Buenos Aires, Argentina. — Policija puolė demonstraciją Tucumano provincijoje, 30 žmonių sužeidė. Demonstrantai reikalavo atidaryti uždarytą cukraus apdirbimo fabriką ir mažinti nedarbą.

Roma. — Popiežius Paulius sakė esąs labai susirūpinęs pasaulyje karu, streikais, riaušėmis ir kitais neramumais. Patarė laikytis "socialinės brolybės".

Jugoslavija apvalo armijos vadovybę

Belgradas. — Jugoslavijos valdžia nusitarė apvalyti armijos vadovybę, paleisti iš armijos daugybę generolų, kurie parodo pritarimą Varšuvos pakto valstybių įsikišimui į Čekoslovakiją.

Pašalinti "nepaklusnius" generolus įsakė prez. Tito. Neteko vietų vyriausio komandanto deputatas gen. Ivan Gosnjak, taipgi generalinio štabo galva Rade Hamovic.

Meksikos Miestas. — Policija areštavo daugiau kaip 70 studentų už dalyvavimą demonstracijoje, kur studentai reikalavo daugiau teisių.

Turizmas minint Lenino šimtmetį

Maskva. — Sutei kiama nepaprasta proga svetimų šalių turistams minint Lenino šimtametinę sukaktį. Turistams bus proga aplankyti Lenino gimtąjį miestą ir kitas vietoves, kur Leninas gyveno ir veikė.

Be to, užsieniečiai turistai galės aplankyti daugiau kaip šimtą tarybinių miestų, taipgi Centralinę Aziją ir Tolimuosius Rytus. Tam bus atdari daugiau kaip 12,000 kilometrų keliai automobiliais turistams važinėti.

Roma.—Italijoje 1968 m. iš 403,000 mirčių 182,000 buvo nuo širdies smūgių

Prez. Nixono budžetas turės apie 6 bilijonus dolerių perviršio, smarkiai palies beturčius

Washingtonas. — Prez. Nixono paskelbtas biudžetas turėsiąs arti 6 bilijonų dolerių metinio perviršio. Tai pirmu kartu nuo 1951 metų federalinis biudžetas duos federalinei iždinei pelno. Per daugelį pastarųjų metų visuomet biudžetas nešdavo nuostolius.

Nixonas pareiškė, kad biudžeto subalansavimu būsią galima sulaikyti šalyje infliacija, kuri šiuo metu smarkiai plečiasi. Nixonas todėl pasimojęs sumažinti visuomenei reikalingiausius fondus, būtent, sveikatos, šalpos, švietimo, ligoninių, namų statybos ir kitus fondus. Jis bandysiąs sumažinti militarinius fondus.

Kova prieš skurdą taipgi smarkiai nukentės. Vadinasi, Nixono ekonomija palies daugiausia beturčius.

Juozui Baltušiui suteiktas liaudies rašytojo garbės vardas

Vilnius.—Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos prezidiumas, už nuopelnus vystant tarybinę literatūrą ir aukštos meninės vertės kūrinių sukūrima, suteikė rašytojui Juozui Baltušiui Lietuvos TSR liaudies rašytojo garbės vardą.

Dacca, Pakistanas.—Didžiulė vėtra užmušė daugiau kaip 500 žmonių, sužeidė apie 3,000, daug nuostolių padarė.

Tokijas. — Japonijos darbo unijos pradėjo "pavasarinį ofensyvą" už algų minimumą ir darbo sąlygų gerinimą.

Kinijos Kompart. suvažiavimas pasiskyrė amžiną Mao įpėdinį

Pekinas. — Kinijos Komunistų partijos suvažiavime dalyvavo 1,512 delegatų, kurie buvo pačių komunistų vadovų. Nei vienas Mao Ceitungo priešas negalėjo suvažiavime dalyvauti. Negalėjo dalyvauti ir du trečdaliai Komunistų partijos centro komiteto narių, kurie taipgi nesutinka su Mao programa.

Suvažiavime raportavo gynybos ministras Lin Piao, kurio raportas, kaip ateities šalies programa, vienbalsiai užgirtas. Centro komitetas išrinktas tik iš ištikimų Mao šalininkų. Gynybos ministras Lin nuskirtas pilnu ir amžinu pavaduotoju dabartinio Mao, kuris taipgi pasilieka vadovu iki mirties.

Rezoliucijoje pasakyta, kad visi Mao priešininkai esą kapitalizmo remėjai ir jiems neleistina būti vadovybėje.

Ankara. — Turkijos policija ir milicija užpuolė penktą dieną streikavusius studentus ir užėmusius Technikos universitetą.

Ewing Township, N. J.— Gaisras sunaikino 65 lėktuvus Mercer County Airporte.

Taksai ir pragyvenimo kainos jau pralenkė algų pakėlimus

New Yorkas. — Tymsterių unijos tyrinėjimo ir legislatūros direktorius N. Kisburg paskelbė savo raportą, kuris parodo, kad per pastaruosius trejetą metų taksų ir pragyvenimo reikmenų kainų nuolatinis kilimas pralenkė darbininkų iškovotus algų pakėlimus.

Nuo 1965 m. pakilo federaliniai, valstijiniai ir miestų taksai, Social Security mokesčiai. Pragyvenimo reikmenų kainos taipgi smarkiai pakilo. Tokiu būdu darbininkams pasidaro nuostoliai, o mažiau uždirbantiems problema, kaip šeimas išmaitinti.

Tymsterių unija jau iškėlė reikalą kovoti už algų pakėlimą. Tam pritaria daugelis kitų unijų.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Washingtonas. — Japonų jūroje rasta du Amerikos žvalgybinio lėktuvo įgulos lavonai. Ieškojimas tęsiamas. Pasiųsta daugiau karinių laivų.

Praga. — Čekoslovakijos Komunistų Partijos pildomasis komitetas išteisino 10 vadovaujančių komunistų, kurie pirmiau buvo apšaukti išdavikais už pritarimą Tarybų Sąjungai.

Memphis, Tenn. — Dr. Kingo užmušėjas Ray gavo teisę peržiūrėti teismo nuosprendį geg. 26 d.

Kinšaša, Kongas. — lėktuvui sudužus 45 buvo užmušti.

Johannesburg, Pietų Afrika. — Afrikietis Lebobo teisme sakė, kad jis ir kiti kaliniai deginami elektros mašinomis ir kitaip brutaliai kankinami.

LAISVE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.
Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 — ANTHONY BIMBA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year $9.00	Canada, Lat. Amer., per year, $10.00
United States, per 6 months 5.00	Foreign countries, per year, $12.00
Queens Co., per year $10.00	Canada, Lat. Amer. 6 months $5.50
Queens Co., per six months $5.50	Foreign countries, 6 months, $6.50

Mokslininko įspėjimas

JOKIA sutartis neužtraukdžia atominius sprogdinimus vykdyti giliai žemėje. Todėl tokie bandymai plačiai atliekami. Jie tokie galingi, kad nuo jų žemė sudreba per desėtkus mylių.

Mokslininkas Dr. Kenneth S. Pitzer, Stanford Universiteto prezidentas, protestuoja prieš tokius bandymus. Jis nurodo, kad jie yra labai pavojingi, ir turėtų būti sulaikyti.

O kad Dr. Pitzer žino, ką jis kalba, tai niekam netenka abejoti. Jis pirmiau buvo Atominės Energijos Komisijos direktorium ir Prezidento Mokslinio Patarimo Komiteto nariu. Tačiau abejotina, ar mūsų vyriausybė ir Pentagonas susirūpins jo įspėjimu. Prezidentas Nixonas planuoja naujus dar baisesnius atominius bandymus Nevados valstijoje po žeme.

Jungtinių Tautų protestas

ANĄ dieną mūsų Valstybės departamentas patvarkė, kad du Kubos delegatai nebegaus vizų ir negalės atvykti į Jungtines Tautas. Vadinasi, ne Jungtinės Tautos pačios, bet Jungtinės Valstijos nustato, kas gali kurią šalį atstovauti Jungtinėse Tautose, o kas negali. Jeigu kuris kurios šalies delegatas ar atstovas mums nepatinka, mes turime teisę jo neįleisti į Jungtines Tautas, nes neleidimas jam įvažiuoti į Jungtines Valstijas reiškia neleidimą jo į Jungtines Tautas.

Tai labai svarbus klausimas. Tuo, matyt, susirūpino ir Jungtinių Tautų sekretorius U Thant ir užprotestavo prieš mūsų vyriausybės tokį elgimąsi. Veikiausia netylės ir tos šalys, kurios sudaro pasaulinę organizaciją. Juk jos negali pavesti teisės Amerikai nustatyti, kas turi būti jų atstovais toje organizacijoje.

Tuo pačiu išdavystės keliu?!

VAKARŲ Vokietijos naujoji (legališkoji) Komunistų Partija laikė savo pirmąjį suvažiavimą, kuris susidėjo iš 1,062 delegatų. Suvažiavimui raportuota, kad partija jau turi 22,000 narių. Suvažiavimas buvęs labai entuziastiškas ir konstruktyvus.

Partijos pirmininko Kurt Bachmann pranešime ir delegatų pasisakymuose daugiausia dėmesio buvo kreipiama į būsimuosius rugsėjo 28 dieną rinkimus. Matyt, naujoji partija ruošiasi juose rimtai pasirodyti.

Suvažiavimas nutarė kreiptis į Socialdemokratų Partiją ir kviesti ją į bendrą frontą rinkimuose. Pareiškime ir pasiūlyme pabrėžiama, kad jeigu anais metais komunistai ir socialdemokratai būtų buvę sudarę bendrą liaudies frontą, tai Hitleris nebūtų įsigalėjęs ir žmonija būtų buvus apsaugota nuo Antrojo pasaulinio karo su jo visomis pasekomis. Bet tokiam bendram frontui tada socialdemokratai griežtai pasipriešino. Vadinasi, pagrindiniai už Hitlerio įsigalėjimą buvo kalta Socialdemokratų Partija.

Atrodo, kad ir dabar Vakarų Vokietijos komunistų balsas pasiliks balsu dykumose. Iš Bonnos praneša, kad socialdemokratai jau atsakė komunistams "Ne!" Jų partija oficialiai pareiškė: "Mes griežtai atmetame bet kokį komunistų bandymą su mumis sudaryti bendrą frontą."

Tai reiškia, kad Vokietijos socialdemokratai tebeina tuo pačiu išdavikišku keliu, kuriuo ėjo prieshitleriniais laikais ir užtraukė ne tik ant Vokietijos, bet ant visos žmonijos baisiausią nelaimę.

Labai rimtas reiškinys

IKI šiol Rymo katalikų bažnyčioje buvo griežtai reikalaujama kietai laikytis visų jos dogmų ir popiežiaus įsakymų. Prakeikiamas ir ekskomunikuojamas būdavo kiekvienas, kuris nors puse lūpų drįsdavo prasitarti prieš "bažnyčios mokymus," prieš jos dogmas ir popiežiaus autoritetą.

Štai kodėl tokios didelės istorinės svarbos yra Catholic University of America (Amerikos Katalikų Universiteto) pasisakymas. Universiteto trustistai pripažino, kad katalikai turi teisę nesutikti su "bažnyčios mokymais" ir pasilikti, jeigu nori, katalikais. Tai bene pirmas atsitikimas, kad tokia garsi katalikų aukštoji mokykla tokį išstojimą padarytų.

Kas liečia Amerikos Katalikų Universitetą ir jo šį pasisakymą, tai viskas prasidėjo su popiežiaus Pauliaus VI enciklika prieš gimimų kontrolę. Net dvidešimt universiteto profesorių viešai pareiškė, kad popiežiaus išstojimas prieš gimimų kontrolę nesuderinamas nei su mokslu, nei su šios gadynės poreikiais.

"Sukilėliai" tuoj buvo bažnyčios autoritetų pasmerkti. Universiteto vadovybė atsidūrė keblioje padėtyje. Ji įsakė profesoriams užsidaryti burnas per septynius mėnesius, kol ji jų nusikaltimą ištirs ir padarys savo nuosprendį. Tai va dabar ir turime jos nuosprendį. O tas nuosprendis, kaip sakyta, pripažįsta katalikams teisę nesutikti su "bažnyčios mokymais." Vadinasi, profesoriai išteisinti!

Ką dabar su tuo universitetu darys Amerikos katalikų bažnyčios vadovybė ir popiežius? Ar baus universitetą, ar paliks jį laikinai ramybėje?

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

LIETUVIAI LENKIJOS MIESTE VROCLAVE

Iš "Gimtojo krašto" sužinome, kad tame gražiame Lenkijos mieste gyvena ir gražiai lietuvybę palaiko gerokas skaičius lietuvių. Jie ten turi įsikūrę klubą su geromis patalpomis.

Apie Vroclavo lietuvius rašo Juozas Jurevičius savo straipsnyje "Prie Odros žaliuoja rūtos". Jisai rašo:

Patalpa, kurią prieš septynetą metų vietos valdžia paskyrė lietuviams, jau dusyk prasiplėtė. Bet ir dabar nemaža seklyčia ne visada sutalpina visus Vroclavo lietuvius. Ypač kai jie įvairių švenčių progomis susirenka su šeimomis.

Patys lietuviai įsirengė tą seklyčią ir jaukiai išdabino. Bet didelę materialinę paramą jiems suteikė ir vietos valdžia, kuri taip pat finansuoja ir kitų tautinių mažumų klubus bei draugijas. Lietuviškos seklyčios šeimininkai yra Lenkijos lietuviai kultūros draugijos Vroclavo skyriaus nariai. Tai — vienas veikliausiųjų šio miesto tautinių klubų.

Seklyčioje jau keletą metų gyvuoja gausus lietuviškų liaudies šokių kolektyvas, kuris su dainininkais sudaro "Vilnelės" ansamblį. Čia vis ateina jaunimas. Bet šokių mokytojas ir kolektyvo vadovas Antanas Žukauskas susirūpinęs:

— Vaikinų savų turim, o mergužėlių... tenka pasidairyti.

Taip į lietuvių klubą atėjo kelios lenkaitės, ir visiškai darniai "Suktinį", "Klumpakojį" bei kitus šokius šoka. Kitos jau ir kalbėti lietuviškai šiek tiek pramoko.

Lietuvių saviveikla garsi visame mieste. Tiek Antano Žukausko šokėjai, tiek Aloyzo Pakucko vadovaujami dainininkai kviečiami į didelius koncertus.

Dideliais nenuoramomis (žinoma, pačia geriausia prasme) verta vadinti Vroclavo lietuvius. Antai jų iniciatyva ir pastangomis, jų bendromis talkomis, kurias parėmė Slupske, Košaline, Ščecine, Seinuose ir kitur gyvenantys lietuviai, buvo sutvarkyta garsiųjų Atlanto nugalėtojų — Stepono Dariaus ir Stasio Girėno — tragiško žuvimo vieta ties Pšelniko kaimu. Ten, kaip žinia, įrengta paminklinė lenta, jaukiai sužaliavo ąžuoliukų jaunuolynas. O su kokiu atsidėjimu ir šiluma kasmet ruošiamos tradicinės eglutės vaikams, lietuvių poezijos vakarai ir kiti renginiai!

Vroclaviečių seklyčia — geras pavyzdys ir kitiems Lenkijos miestams, kur gyvena lietuviai. Juk rūtos prie tolimos Odros taip gražiai žaliuoja.

IR GROUCHO MARX NUSISTATYMAS

Kitas "The N. Y. Times" korespondentas Israel Shenker turėjo interviu su išgarsėjusiu komedijantu Groucho Marx. Žmogus jis jau 73 metų, bet dar tebesidarbuoja savo profesijoje. Kalbėdamas apie mūsų valdžiai mokamus taksus, Marx pareiškė: "Aš manau, kad tie žmonės, kurie į metus uždirba $8,000, moka taksų perdaug. Aš protestuoju prieš tokį, kuris turi $40,000,000 pajamų, o taksų nemoka".

Groucho Marx neslepia savo nusistatymo prieš Vietnamo karą. Tarp kitko jis pasakė:

"Būtų kas kita, jei tai būtų teisingas karas, jeigu iš viso yra toks daiktas. Jeigu aš būčiau jaunas vyras, aš nemaršuočiau į mirties liniją su pasididžiavimu. Aš išvažiuočiau į Kanadą, arba Švediją, arba kur nors pasislėpčiau, arba geriau eičiau į kalėjimą. Mes neturime teisės būti Vietname. Jeigu aš turėčiau 20 metų sūnų, aš raginčiau jį neiti į karą. Jis turi teisę gyventi.

Nežiūrint, ką Jezus ar kas kitas sako, žmogus gyvena tik vieną kartą. Pomirtinis gyvenimas yra apgavystė. Mano broliai Harpo ir Chico prižadėjo man, kad jeigu jie numirę ką nors suras, man praneš. Betgi aš iš jų nesu gavęs jokios žinios.

Ar jūs žinote, kad yra 1,800 iš tarnybos pasitraukusių admirolų ir generolų, kurie daro puikų biznį su amunicijos gaminimo kompanijomis. Aš juos sušaudyčiau. Juk nebūtų jokio nuostolio, jeigu tie plėšikai būtų pašalinti iš gyvųjų tarpo. Tarp Pentagono ir militarinio-industrinio susivienijimo mes turime puikią progą būti nušluoti nuo žemės paviršiaus..."

Groucho Marx nesibijo užvažiuoti ir bažnyčiai. Girdi, "bažnyčia nemoka pakankamai taksų — bet kokia bažnyčia. Ji operuoja visą eilę supermarketų. Kokia tai per bažnyčia! Gerai jai duoti duonos, sako Biblija, bet nereikia jai duoti supermarketų..."

JAU JIE PATYS SAVE MUŠA

Dar taip neseniai lietuviškų reakcininkų spauda vienu balsu kukavo, kad mūsų Lietuvos "nebėra." Po to, kai smetoninis režimas buvo nušluotas, jiems ir Lietuvos nebeliko.

Bet štai dabar koks ten žioplys dienraštyje "Christian Science Monitor" ėmė ir tą piktą melą beveik žodis žodin pakartojo, sakydamas, kad estai, latviai ir lietuviai yra "išblaškyti po kitas Rusijos imperijos dalis" ir kad "juos nebegalima atgal surinkti."

Iš Chicagos kunigų "Draugo' (bal. 10 d.) sužinome, kad prieš šį melą griežtai užprotestavo jo vienminčiai savo leidinyje "Lietuvių dienos." Jie šaukią: "Ne, ne! Nenurašykite Lietuvos!.. Ne, Ne! Nelaidokite Lietuvos!"

Ir, matyt, šiam protestui prieš "Christian Science Monitor" pritaria ir kunigų dienraštis.

Vadinasi, Lietuva tebėra.

Labai puiku. Bet kodėl iš "Lietuvių dienų" ir "Draugo" pastogės sutanuoti tėveliai neprisipažįsta, kad jie taip pat biauriai apsimelavo, kai jie šaukė, kad mūsų Lietuvos "nebėra"?!

Profesoriui Sealey iš "Christian Science Monitor" dar galima dovanoti, nes jis, matyt, nieko nenusimano nei apie Lietuvą, nei apie lietuvių tautą, nei apie kitus du Pabaltijo kraštus, bet jokio atleidimo negali tikėtis lietuviškieji "veiksniai," kurie tą prasimanymą šinkavodavo.

MES LABAI NUSIVYLĘ

Žmonės, kurie labai gerai pažįsta kanadiečių "Nepri. Lietuvos" redaktorius Henriką Nagį ir Vacį Žilį, yra užtikrinę, kad tie du vyrai yra užkietėję bedieviai. O va balandžio 2 d. savo laikraščio vedamuoju įdėjo Vyskupo Vincento Brizgio velykinį palaiminimą "Brangūs broliai ir sesės Kristuje."

Matyt, norėdami iš tikinčiųjų pasidaryti biznio, vyrai savo bedievybę iškeitė doleriu!

GĄSDINA PRISIKĖLIMU IŠ NUMIRUSIŲ

Mūsų kaimyno "Darbininko" redaktorius vedamajame "Kristus ir mūsų prisikėlimas" labai apgailestauja, kad iš Kristaus Prisikėlimo (iš Velykų) negalima padaryti tiek biznio, kiek padaroma iš Kalėdų. Redaktorius dejuoja: "Nieko panašaus negalima padaryti su Kristaus Prisikėlimu", nes, "jisai neišvengiamai reikalauja tikėjimo į žmogaus prisikėlimą iš numirusių". Tai paneigus, girdi, "sugriūtų ir tikėjimas į dievą".

Todėl, aišku, klerikalų laikraščio redaktorius karštai tiki į prisikėlimą ir prižada iš numirusių prisikelti. Vadinasi, lietuviškos bėdos nepasibaigs su tuo, kai sutanotas redaktorius užmerks akis. Jis vėl sugrįž ir lietuviškam pasauliui neduos ramybės su savo burtais ir prietarais.

Tik vienas dalykas mums nesuprantamas: kodėl "Darbininko" redaktorius ir jo bičiuliai taip įsikibusiai laikosi šioje ašarų pakalnėje, jeigu jie tiki, kad su ja atsisveikinimas bus tiktai laikinas ir kad jie sugrįžę vėl taip pat galės tikintiesiems skelbti nesąmones apie prisikėlimus?

AR NE PER ANKSTI APSIDŽIAUGTA?

Chicagos dienraščio "Vilnies" bal. 9 d. žinių rašytojas vienai žiniai turi uždėjęs antraštę: "Karo kranklíams" aplaužė ragus."

Kaip tas atsitiko? Kur ir kas taip padarė?

Iš žinios sužinome, kad pirmutinis buvo Valstybės sekretorius William Rogers, nes jis "atšaukė karo kranklių paleistas kalbas, kad Tarybų Sąjunga ruošiasi pirmutinė užatakuoti JAV branduoliniais ginklais." Jį pasekė Gynybos sekretorius M. R. Laird, kuris buvęs pirmiau užgyręs tokias "kranklių kalbas," o paskui pasakęs, kad "jis neturėjęs galvoje, kad Tarybų Sąjunga pirmutinė pradės branduolinį karą..."

Betgi faktas pasilieka faktu, kad kaip tiktai šitie du vyrai, Valstybės sekretorius Rogers ir Gynybos sekretorius Laird, sušilę ir prisimygę iš Kongreso reikalauja bilijonų dolerių anti balistinei raketinei gynybai (ABM), ir sakydami, kad tokios sistemos reikia apsiginti nuo Tarybų Sąjungos. Mums atrodo, kad šitie Nixono, Rogers ir Laird argumentai arba gąsdinimai mažai tesiskiria nuo anų "karo kranklių kalbų."

IŠ LAIŠKŲ

Dear Mr. Gasiūnas:

I am writing to you because I know you best and I hope you will relay this to Eva Mizara, Mildred Stensler and whoever else is on the LMS Central Committee. I think the committee should be severely critisized because of their attempt to hold the Conference in Miami with only the choruses in mind.

Everyone knows as well as they do how weak the choruses are getting. We must definitely involve as many of the second generation Lithuanians as possible in our activities—how can we do this?

Through our cultural activities. Yet no attempt was made to invite artists, poets, writers and others, Lithuanian creative people to the LMS Conference in Miami, Only choruses were invited to send delegates.

We would have gone both —my husband and I paint. What about Bunnie Sovetsky in Chicago? They were active at one time and could easily be brought in — through our cultural organization such as the LMS. Bunnie S. is now a well known scluptor of wood in Chicago.

How about our writers such as Nellie De Schaaf? These are all talented people of Lithuanian descent. I'm sure that every city has many such people who could be brought together.

I envision such a meeting of great Lithuanian talent brought together through the LMS.

Why do we constantly push aside these people and only throw those in the limelight who are gifted with a singing voice!! Everyone can't sing, but there are many other cultural activities besides singing. How about somebody and the Committee doing something about this? We have ALDLD — our literary organization who should take part in LMS activities also — but not just with choruses — but all creative Lithuanians and especially those of Lithuanian heritage.

I sincerely hope that you will relay this message to the proper persons. Thank you very much.

Sincerely,

Bella Shermikas
(Bella Pozer)

Maža klaida Lietuvos Enciklopedijoje

Dabar jau guli ant mano rašomojo stalo Mažoji Lietuviškoji Tarybinė Enciklopedija. Vienas draugas, gyvenantis Vilniuje, jau prieš tris mėnesius pranešė, kad jis išsiuntė mums (man ir Stefanijai) — Enciklopediją; bet toji Enciklopedija (antras tomas) — tik dabar "atrepliojo." Tačiau reikia padėkoti TSRS ir JAV paštams, kad jie gražiai prisiunčia amerikiečiams knygas, išsiųstas iš Tar. Lietuvos.

Enciklopedijoje tuojau pavarčiau nemažai puslapių, kuriuose yra sužymėti žinomi asmenys. Suradau, kad apie Masį Miką (Miką Detroitietį) yra nemaloni klaida. Ten (pusl. 521) pasakyta, kad: "Masys Mikas 1914 m. Detroite, Michigano valstijoje, suorganizavo Lietuvių Socialistų S-gos kuopą ir buvo jos pirmininku." O buvo štai kaip: Aš atvykau Amerikon 1912 m. gegužės mėn. į miestą Detroit, Mich., bet man nereikėjo organizuot jokios socialistų kuopos, nes čia jau buvo suorganizuota lietuvių socialistų sąjungos 116-ta kuopa, ir tvirtai gyvavo — veikė tarpe lietuvių. O 1914 metais aš buvau išrinktas šios kuopos organizatorium-pirmininku, ir teko gerokai pasidarbuot socialistiniame veikime. Komunistų Partijos tuo laiku dar nebuvo.

Tad šiuomi tegu būva atitaisyta toji nemaloni klaida, nes suorganizavimo soc. kuopos darbas buvo atliktas kitų draugų, pirmiau atvykusių. Tai tegu ir būva jiems kreditas.

Masys Mikas
(Mikas Detroitietis)

Ekskursijų biuras Zarasuose

Iki šių metų Zarasuose buvo Vilniaus ekskursijų biuro finalas. O šiemet įsikūrė Zarasų ekskursijų biuras su savo trimis filialais Utenoje, Rokiškyje ir Ignalinoje.

Ekskursijų biuras aprūpina ekskursijas transportu, skiria ekskursijų vadovus bei palydovus, rūpinasi nakvyne ir t.t. Atvykę svečiai iš kitur, savo pažintį su rajonu pradės apžvalginė ekskursija po miestą, paskui — po žymias rajono vietoves.

RUDENS VAKARAS

Lietus čiurkšlėmis bliaukia už lango;
Nematyti giedros, nematyt...
Rudens vėjas langines vis daužo,
Lyg vaiduoklis kalentų dantimis.

Krenta lapai pageltę nuo medžių,
Tik girdėt jų duslus šlamesys.
Lygu pasakas sektų senelė
Prieblandoje anūkams mažiems.

Lietus čiurkšlėmis bliaukia už lango,
Lašai beldžia į lango stiklus...
O senelė vis sėdi sukumpus,
Ilgą pasaką seka vaikams.

K. Žakevičienė

1968

KRISLAI IŠ LIETUVOS

Medžiaga Lietuvos kankinių martirologui

Reakcininkų klerikalų laikraštis "Draugas" prieš kurį laiką iškėlė sumanymą sudaryti pilną Lietuvos kankinių martirologą ir kiekvienam žuvusiam pasodinti po medelį lietuvių stovyklavietėje "Dainavoje." Žinoma, "Draugas" turi galvoje ir laiko kankiniais tuos, kurie tuo ar kitu būdu žuvo gindami reakcinę-fašistinę ir klerikalinę bei eksploatatorinę buržuazinę santvarką, kovodami prieš socialistinę darbo žmonių Lietuvą. Tuo tarpu mes siūlytume pasodinti po medelį tiems šimtams tūkstančių kankinių, kurie žuvo nuo fašistų, klerikalų, hitlerininkų bei jų sėbrų rankų. Tai būtų ne koks miškelis, o didelis miškas.

Ir tai tikrai žuvusieji, kurių kūnais ir pelenais nusėta visa Lietuvos žemė, o ne tariamieji nuostoliai, kuriuos apskaičiuoja pasiremdami dirbtinos propagandos statistikos duomenimis kai kurie buvę smetoninės valdžios atstovai.

Siūlyčiau pasodinti po medelį atminčiai tų 30,000 žmonių, kuriuos Lietuvoje nužudė 1941 m. pirmomis karo savaitėmis "baltaraiščiai" galvažudžiai. O jei imti visus nužudytuosius hitlerinės okupacijos metais lietuvius ir kitus Lietuvos piliečius, reikėtų ne mažiau pusės milijono medelių. Tai tiek yra žinomų aukų, o dar žinias galėtų papildyti ponai Impulevičius, Paškevičius, Klimavičius ir panašūs kruvinų reikalų meistrai, kurie kažkur blaškosi po Ameriką ar kitas šalis.

Ir tai dar ne viskas, nes reikėtų dar keliolikos tūkstančių medelių pagerbti vaikams ir seneliams, moterims ir vyrams, kuriuos iššudė miškiniai banditai, "Draugo" ir jo prietelių puošiami "laisvės kovotojų" ir "partizanų" vardais. O jei pasodinsite po medelį galą gavusių tų banditinių "partizanų" atminčiai, tai atveskite prie kiekvieno jų paklūpoti ir pasimelsti bei atsiprašyti tuos, kurie savo nusikalstama melaginga propaganda apgavo juos ir sukurstė į tą brolžudišką kovą, kuri jau po karo pareikalavo daugelio betikslių aukų.

Jei "Draugas" kalba apie mirusius Sibire, tai galima pakalbėti ir apie tuos, kurie mirė ir žuvo tremties keliuose, pabėgę iš Lietuvos besitraukiant hitlerinei armijai. Daug jų pabėgo iš Lietuvos tų pačių nacbernių propagandos įgąsdinti ir suvilioti. Jų daugelis žuvo po bombomis Vokietijoje, nuo ligų ir nedateklių, išblaškyti po įvairias pasaulio šalis nuo Aliaskos ligi Australijos ir Patagonijos. Tie, kurie pateko į Sibirą daugumoje grįžo ir gyvena Tėvynėje Lietuvoje, o ar daugelis grįš tų svetur išblaškytųjų?

Lietuvių ansamblis "RŪTA" Rygoje

Kadaise, 1917 metais, po Vasario revoliucijos Rusijoje, Rygoje buvo įkurta lietuvių teatro ir dainos meno draugija "Rūta." Joje dalyvavo ne tik Rygos Lietuvių teatro ir dainos mėgėjai, bet ir karo tremtiniai iš Lietuvos. Jų tarpe buvo poetas Juozas Mikuckis, muzikas Jovaiša ir kt. Toji draugiją gyvavo ligi rugsėjo pradžios, kada Rygą užėmė kaizerinė Vokietijos kariuomenė.

Po pirmojo pasaulinio karo, jau Latvijos buržuazinės respublikos metais, apie 1922 m., Rygoje buvo įkurta lietuvių jaunimo draugija "Rūta." Joje susibūrė pažangesnioji jaunimo dalis, pasiryžusi kovoti prieš kunigų varomą klerikalinę politiką. "Rūtos" draugija ruošė vaidinimus, turėjo chorą, literatūros sekciją, sportininkų ratelį. "Rūtos" pirmininku buvo J. Paleckis, o jam į Lietuvą išvykus pirmininkavo P. Ramonas. Toje draugijoje veikė A. Sukovskis, kuris vėliau pasižymėjo ir ligšiol veikia kaip lietuvių literatūros vertėjas į latvių kalbą, o taip pat rašytojas komunistas B. Pauliukevičius, dabartinis Lietuvos TSR Ministrų Tarybos pirmininko pavaduotojas K. Kairys, artistė A. Leimontaitė, kuri vėliau vaidino Kauno ir Vilniaus dramos teatruose ir igijo Lietuvos TSR Nusipelniusios artistės garbės vardą.

Dabar, kaip matyti iš Rygos spaudos, prie Latvijos Profesinių Sąjungų organizacijos kuriamas lietuvių dainos ir šokių ansamblis, perėmęs senąjį "Rūtos" vardą.

Lietuvai skirtas kultūros žurnalo numeris

Maskvoje leidžiamasis žurnalas "Kultūra i žiznj" ("Culture and Life") savo kovo mėnesio numerio didžiąją dalį paskyrė Tarybų Lietuvai. Lietuviškosios dalies įvadinį rašinį "Leninas ir Lietuva" parašė Donatas Roda. Apie Lietuvos moteris kaipo aktyvias naujojo gyvenimo kūrėjas rašo L. Diržinskaitė. Pašikalbėjimą apie vaizduojamąjį meną žurnalui suteikė Lenino premijos laureatas, TSRS Meno Akademijos narys-korespondentas G. Jokubonis, apie Vilniaus Žirmūnų rajoną rašo architektas Dr. O. Švidkovskis, o Lietuvos TSR melioracijos ir vandens ūkio ministras J. Velička pasakoja apie Lietuvos žemės veido pasikeitimą, Adelija Ruzgaitė rašo apie balerinos L. Aškelevičiūtės gyvenimo kelią, V. Miniotas — apie jūrų kapitoną J. Jonaitį.

Yra rašinių apie S. Sondeckio kamerinį orkestrą, apie lietuviškas stakles, apie Mokslų Akademijos darbus fizikoje, apie Paulausko kvartetą, Panevėžio teatrą, liaudies menininką S. Riaubą, apie architektus brolius Nasvyčius ir kt. Patiekta daug iliustracijų.

Žurnalas išeina rusų, anglų, prancūzų, ispanų ir vokiečių kalbomis.

J. Paliukonis

1969.IV.8

Sveikatos sargyboje

Vilnius. — Veiverių ambulatorioje Julija Šukaitienė pradėjo dirbti prieš 22 metus. Tuomet ji buvo čia pirmoji ir vienintelė medicinos sesuo. Dabar Veiveriuose dirba devyni diplomuoti gydytojai ir 30 baigusių specialų vidurinį medicinos mokslą. yra 50 lovų ligoninė, kuri aprūpinta naujausia aparatūra.

Ligoninė su Kauno respublikine klinikine ligonine turi tiesioginį telefono ryšį, o šiemet įvestas dar ir radijo ryšys. Čia bet kuriuo metu radiju ar telefonu galima konsultuotis su klinikose dirbančiais mokslininkais, perduoti ligonio širdies elektrokardiogramą ar kitus tyrimus ir tuoj pat gauti atsakymą.

Iš San Paulo (Brazilija) transporto valdybos šefo pranešimo: "Paprastai, kai pėsčiasis pakliūna po automašinos ratais, vairuotojas lekia toliau. Tačiau mūsų mieste reikalai klostosi visai kitaip: automobilininkai išlipa ir prie katastrofos aukų uždega žvakes.

Sukaktis

Ji: Ar žinai, kokia šiandien diena!

Jis: Ketvirtadienis.

Ji: Šiandien suėjo lygiai dešimt metų, kai mudu susituokėme.

Jis (atsiduses): Kad būčiau gavęs dešimt metų kalėjimo, šiandien jau būčiau laisvas.

VYTAUTAS KAZAKEVIČIUS

Kaip patiko Amerika?

Būtent šitaip kelis kartus — vis su malonia šypsena—klausė tautiečiai: kaip patiko Amerika? Ir tuoj pat paaiškindavo, kad juos, kadaise atvykusius į šį kraštą, kaip tik tokiais žodžiais užkalbindavo amerikiečiai.

Su tokia pat šypsena išskėsdavau rankas: žinote daug dar nepamatyta, pernelyg sunku tiksliai apibūdinti įspūdį apie tokią didelę šalį...

Bet juk ir mes kartais mėgstame paklausti svečių: kaip jums patiko Vilnius? Ir jau pats tas žodis "patiko" stato svečią į keblią padėtį: vienu kategorišku žodžiu neatsakysi, o daugiau imti aiškinti nepatogu ir nedrąsu.

Kiekviena tauta randa ką parodyti svečiui, kuo pasididžiuoti. Kulturingo turisto pareiga pagarbiai žvelgti i tai, kas norima jam parodyti, mokėti džiaugtis kitų laimėjimais, kurie turtina tautos ir pasaulio civilizaciją, kultūrą. Šito negali paneigti ir nepalanki pažiūra i visuomeninę-socialinę krašto santvarką, jo tarptautinius santykius, atskirus papročius—visur gyvena darbo žmogus ir visur gerbtinos jo darbo rankos.

JAV turi ką parodyti ne tik turistui. JAV — galingiausia kapitalistinio pasaulio valstybė. Tad čia, savaime suprantama, galima daug įdomaus ir naudingo pamatyti.

Imponuoja miestų dydumas. Neimanoma įsivaizduoti, kad jie būtu tokie begaliniai: žiūrint iš lėktuvo lango į amerikietišką miestą nakti, tesimato vaizduotę pralenkiantis bekraštis ugnies okeanas. Didelį įspūdį palieka puikūs keliai ir autotransporto gausumas. Svaigina dangoraižių architektūra, savotiškai simbolizuojanti Amerikos jėgą ir tinkanti būtent jos jauniems miestams. Tenka dar daug mokytis iš amerikiečių buities patarnavimų ir apskritai buities kultūros bei pan.

Štai New Yorkas

New Yorko dangoraižiai vra iš tikro įspūdingi, keliantys pagarbą žmogaus kūrybiniam genijui, žymintys atskirą etapą pasaulinėje miestų statyboje. Bet ne per toliausiai nuo tų dangoraižių yra tiesiog baisi gatvė, vadinama Bowery strytu — tokio žmogaus bevertiškumo, visuomeninės santvarkos pūlinių rinkinys, jog ir neįmanoma suprasti jo egzistavimo prasmės. Yra čia ir negrų getas — Harlemas, kurį išvažinėjome vėlyvą vakarą ir kuriuo nesididžiuoja amerikiečių turistinė propaganda. Beje, apskritai New Yorke už pasigėrėtinų dangoraižių pamatysi tikrai daugybę labai prastų, apleistų namų, o jau šiukšlinama čia—kaip retai kur.

Galima apsvaigti nuo Brodvėjaus (Broadway) šviesų, galima jomis susižavėti, bet jos kažkodėl nesujaudino ir nesuviliojo — gal todėl, kad 2—Kaip patiko Amerika teko jas matyti labai išvargus, pačioje kelionės pabaigoje, o gal ir todėl, jog yra tekę matyti Pikadilio aikštę Londone, kuri man pasirodė ir elegantiškesnė, ir gražesnė. Pagaliau spindintis Brodvėjus tėra tik maža dalis viso Brodvėjaus, kuris—šiaip įspūdinga, tamsoka gatvė. (Apskritai mums New Yorkas pasirodė vienas tamsiausiu miestų — čia dangoraižiai tarytum prislegia šviesą, kuri negali pakelti reklamos iki debesų aukštybės.)

Sostinėje

Nenorėčiau būti banalus, primindamas tai, apie ką teko daug girdėti, bet ką ryškiai apibūdino liudininkai,—negrų problemą; yra ir tiesiog kurioziška galinti pasirodyti "žiurkių problema." Pagaliau ne propagandai vidury dienos Washingtono centre, prie pat teisingumo departamento, atsigulė ant šaligatvio šildomos pakylos miegoti keli skurdžiai... Kiekviename mieste mūsų moterys būdavo perspėjamos, kad vienos vakare jokiu būdu neišeitų į gatvę — tai per daug pavojinga. Apie tai su nuoskauda pasakoja mums ir tarybinių darbuotojų žmonos — vakaras jas su vaikais uždaro namie... Pasakojo mums ne kartą apie smarkų pragyvenimo brangimą ir kitus amerikiečių rūpesčius.

Aš suprantu, kaip jautriai žiūri i Amerikos gyvenimo reiškinių apibūdinimą ir mūsu tautiečiai, kuriems šis kraštas tapo antraja tėvyne. Kiekvienas neteisingas priekaištas, savavališkas spalvu išdėliojimas, paviršutiniškumas gali įžeisti arba pasirodyti tvčine nevykusia duokle blogai, pigiai propagandai. Sprendžiant apie kita kraštą, jo žmoniu gyvenima reikia būti atsargiam, taktiškam, nuolat tikrinti faktus, lyginti juos, ieškoti ju esmės. Mums sentvni Amerikos miestai prabėgo lyg pagreitinti filmo kadrai, o jie, tautiečiai, ten gyvena seniai, yra savi...

Kuris teisingas?

Tuo labiau, kad atskiri reiškiniai gali sukelti visai skirtingą įspūdi. Štai vienas gerbiamas tautietis iš Filadelfijos, mokslininkas, aiškino maždaug taip — Amerikoje geriausiai gyvena nuosavą automobilį turįs darbininkas, kuris nedarbą pasirenka dažniausiai dėl... išdykumo, malonumo. Mes žinojome, jog darbą turįs amerikietis neblogai susitvarko buitį.

Bet tuo tarpu kitas tautietis iš Bostono, taip pat kvalifikuotas kūrybinis inteligentas, kategoriškai ir su kartėliu pareiškė: Amerika yra šalis, kuri rodo, jog civilizacija gali nieko neduoti žmogaus kultūrai.

O dar kitas pasakojo apie skaudžias paprasto amerikiečio problemas, su kuriomis susiduriama sveikatos apsaugoje...

Kas iš jų teisiausias, kas pastebėjo esminius, svarbiausius reiškinius, o kas pažvelgė tik į paviršių!..

Turistas turi galimybę ir teisę labiau patikėti tik vienu.

Kitas reikalas, kai liečiamas tik asmeniškas žmogaus skonis — pavyzdžiui, pasirenkant labiau patikusią ar nepatikusią vietą. Štai vieniems mūsų Disneilendas pasirodė nuostabus, poilsiui skirtas technikos ir fantazijos kūrinys, kitiems jis pirmiausia buvo miesčioniško amerikiečio skonio padarinys, netinkąs vaikams. Arba, pavyzdžiui, po pirmos dienos pasivaikščiojimo prastą įspūdį paliko Washingtonas: pasirodė, jog tai dirbtinės pretenzijos į imperinę didybę, paremtą milžiniškomis antikos stiliaus kolumnomis, ir provincialumo kratinys. Atskiros gatvės miesto centre atrodė kaip kažkoks architektūrinis nesusipratimas. Kitą gi dieną, daugiau susipažinus su sostine, ispūdis kiek pasikeitė, o kai kam iš mūsų ji ir labai patiko. Man imponavo dangoraižių statyba Chicagoje: ji tiek stengiasi būti šviežia, moderni, jog ispūdingasis New Yorko dangoraižvnas pasirodė lyg ir išsikvėpęs, užsikonservavęs. Plikas, niūrokas atrodė iš pirmo žvilgsnio Bostonas, bet man labai patiko jo žaismingi, spalvingi, senoviški mediniai namai. Na, o vienaaukštis baltas, nenaprastai išsiplėtes Los Anželesas ir kompaktiškas, gatvėmis i kalnus kylas San Franciskas, tur būt, visiems turistams paliko simpatiško miesto ispūdi. Bet šiaip Amerikos miestai, kuriuos gatvės suskaldo i daugybe stačiakampių ir kvadratu, netraukia akies architektūros turtingumu, savitumu, būdingu seniems Europos miestams.

Gal būtume ir daugiau išsižiūrėje i pačia turistine Amerika, jeigu dėl specifiniu priežasčiu mūsu kelionė nebūtu įgijusi savito pobūdžio: visur, kur tik lankėmės, gyvena daug mūsų tautiečiu, kuriems mes labiau rūpėjome, negu mums turistinė programa. O ir jie mums buvo įdomūs. Tad lietuviškoji Amerika užėmė žymiai didesnę keliautojų laiko dali, negu "grynieji" amerikiečiai.

ĮVAIRUMAI

Harvardo universiteto (JAV) vaiku vystvmosi specialistas Džonas Vaitingas ir jo kolegos iš Stanfordo universiteto surinko duomenis apie skiepijimą ir vaiku ūgi. Vaikai, kurie skiepijami jaunesni negu 2 metų, gali augti aukštesni. Šis gana keistas vystymasis aiškinamas hormoninės pusiausvyros sutrikimu. Ohio valstijoje buvo tyrinėjamas 69 mergaičiu ir 77 berniuku, gimusių 1928 - 1944 metais, vystymasis.

Esama aiškių irodvmų, kad panašiai paveiktos žiurkės žymiai greičiau auga. Taip pat yra duomenų, jog skiepijimas, apipiaustymas ar randai vaikams ilgainiui padidina ūgį 6 centimentrais, lyginant su vaikais, kuriems nebuvo atliktos tokios procedūros.

Japonijos firma "Fidzicu" kartu su Tokijo universiteto bendradarbiais sukonstravo elektroninę mašina, kuri verčia mokslinę-techninę literatūrą iš japonų kalbos į anglų. Mašina ne tik išspausdina tekstą lotyniškomis raidėmis, bet ir garsiai jį perskaito.

Londono gyventojas G. Mosas sumušė bylinėjimosi rekordus. Per paskutiniuosius trejus metus Mosas atidavė į teismą du teisėjus ir vieno jų žmoną, policijos komisarą su žmona, du mokesčių inspektorius ir premjerą H. Vilsoną.

Londono gyventojas G. Mosas sumušė bylinėjimosi rekordus. Per paskutiniuosius trejus metus Mosas atidavė į teismą du teisėjus ir vieno jų žmoną, policijos komisarą su žmona, du mokesčių inspektorius ir premjerą H. Vilsoną.

MIELAS BROLI

Ar žinai, mielas broli,
Kad tėvynė tavo
Puošias, žydi, auga, klesti
Ir vargo nežino,
Kad jos miestuose išaugo
Nauji rūmai, gatvės,
Fabrikai į dangų remias,
Jų vardai net jus aplanko?
Ar žinai, klajūne broli,
Kad gimtinės sūnūs
Žemę aria plieno žirgais,
Marksinius grūdus laukų
laivais renka?
Nežinai, tu mano broli,
Kad jauni žiedai tėvynę
Puošia dainomis, eilėmis
Ir lietuviškiausiu žodžiu.
Be gimtosios žemelės,
Be žaliųjų miškų,
Be mėlynos padangės
Aš gyvent negaliu.
Be lietuviškos saulės
Auksinių josios spindulių
Mano širdis suvystų
Kaip žolė be rasų.
O, gimtine brangioji,
Aš tave taip myliu,
Jog svetimojoj padangėj
Tik numirti galiu.

Elė Griciūtė

1969.III.23

Tarybų Lietuva, Raseinių raj.
Viduklės paštas,
Paviduklio kaimas

NUOVARGIS

Uždėjo — tiesiai ant nakties —
Perdien išlytą, aukštą dangų,
Prie žemės — lyg prie praeities —
Pavargusios nusvyra rankos.

Pasivaidens ir vėl išnyks —
...Matyti, nematyti miestai.
...Mėnulio ratai vandeny.
...Pažįstami, banalūs gestai.

...Spalvoti, vieniši langai
...Ir nusiloję kaimo šunys...
Ir noris krist — ilgai, ilgai —
Į miegą lyg į gilų šulinį...

-:- -:- -:-

Tu — mano vasario lietus,
Tu — mano rugpiūčio sniegas.
Vidurdienių gelsvas medus
Ir rudenio lietus—prieš miegą...

Tu — — krintančių lapų šviesa
Ir žemiškas liūdesio skonis,
Skambėsi ilgai ausyse
Lyg vakaro varpas raudonas.

Aš lauksiu tavęs vakarais —
Kaip mirusių tikis ir laukia.
Į mėlyną girią pareisi,
Šukuodama vario plaukus.

Delčia parūdijus žymės
Tą vietą, kur medį nukirto.
Pašauks tave naktimis
Norėsiu, kad tu neišgirstum...

Juozas Marcinkevičius

Vilniaus "Dailės" kombinato odos cechas šiemet pradėjo gaminti visą eilę naujų dirbinių. Tai odiniai rankinukai, albumai, dėžutės papuošalams, futliarai kelionės reikmenims.

M. Baranausko nuotraukoje matome inžinierę-normuotoją Vandą Motiejūnienę, tikrinančią naują produkciją.

San Francisco, Cal.

Šaunus buvo pobūvis

Balandžio 6 dieną įvyko mūsų šaunus pobūvis Berkeley, Calif. Šaunus buvo tuo, kad be gero skaičiaus atsilankiusių svečių, turėjom malonią viešnią niujorkietę Ievą Mizarienę. Ji grįždama iš LMS Festivalio Floridos mūsų laimei ji aplankė ir kaliforniečius. Kaip žinome, Ieva Mizarienė — puiki kalbėtoja, "Laisvės" štabo narė ir rašytoja. Ji mums pateikė įdomią, brandžią kalbą.

Viešnia suglaustoj formoj palietė šiandieninę pasaulinę neramią padėtį. Kalbėtoja teigė, kad šiandien viena iš blogiausių, tai padėtis Vietname. Ji sakė, kad vietnamiečiai nepageidauja svetimtaučių, kurie jiems diktuotų. Kalbėtoja pabrėždama sakė, kad turim visada ir visur reikalauti visuotinos taikos ir dar taikos.

Prie to, kalbėtoja priminė, kad mūsų pačios šalies spauda rašo, (ji minėjo "New York Times") apie amerikiečių badą, ypač daug Amerikos vaikučių badauja ir miršta iš bado. Be to, kalbėtoja teigė, kad turime reikalauti lygių teisių visiems gyventojams be skirtumo odos, spalvos bei rasės.

Kalbėtoja prisiminė Lietuvą, apie Lietuvą ji sakė, daug galėtų pasakyti, deja laiko stoka. Viešnia palietė mūsų Amerikos pažangiųjų veiklą ir senesnio amžiaus pesimizmą. Būtent, kad va jau esame perseni ir pan. Apie mūsų spaudą kalbėtoja sakė, kad mums visiems spauda labai reikalinga, brangi. Spauda mus visus riša į bendrą draugystę ir t.t. Kalbėtoja ragino užrašyti "Laisvę" bei "Vilnį" giminėms bei bičiuliams Lietuvoj. Ji sakė, kad jie džiaugsis, nes geresnės dovanos negali būti, kaip laikraštis.

Aukų "Laisvės" reikalam nebuvo klausta visų svečių. Neseniai "Laisvės" dalininkų suvažiavimui san franciskiečiai pasiuntė $140.00. Šiuo tarpu "Laisvės" paramai gauta $115.00. Beje, tenka priminti, kad Adomas Dagis prieš keliolika metų buvęs brooklynietis, proga Mizarienės atsilankymui padovanojo "Laisvės" reikalams **50 dolerių.** Visų aukojusių vardų pas save neturiu. Visų vardai tilps "Laisvėje", kada pinigai bus ten pasiųsti.

Viešnia Mizarienė su savim buvo atsivežus mirusio R. Mizaros laidotuvių nuotraukas, kurias stebint nevienam iškrito gailesčio ašara. Be to, viešnia su savimi turėjo **poeto Maironio** Lietuvoj gamintą trumpą, bet įdomų filmą. Antras filmas buvo Tarybų Sąjungos. Filmus pademonstravo mūsiškis A. Taraška. Žymėtina, kad mūsų A. Taraška neseniai pergyveno operaciją. Nors dar pilnai nesusveikęs, bet nesinorėjo jam apleisti šio gražaus pobūvio.

Šios popietės pirmininkės dalį puikiai atliko Violeta Taraškienė. Primintina, kad šios dienos skanių vaišių ruošėjoms teko sušilusiai pasidarbuoti. Jos buvo: Dorothy Machiulis, Violet Taraškienė, Ksavera Karosienė ir Frank Mačiulis. Beje, minint pobūvių darbininkes, tenka mums apgailėti išvykusios į Floridą, Josephine Augutienės, kuri mūsų padangėje išbuvo 6-šis mėnesius. Josephine Augutienė ne vien kad darbšti, bet pas ją randasi gan šilto draugiškumo. Pasigesime jos.

Širdingiausias ačiū visiems, kurie tik kuo nors prisidėjo su paruošimu minimo gražaus pobūvio. O visų širdingiausias ačiū mielai Ievai Mizarienei už atsilankymą pas mus ir įdomią kalbą.

L—ma

Gardner, Mass.

Mirė "Laisvės" skaitytojas Feliksas Mažolis (Mažiuolis.) Kovo 21 dieną iš po nakties jo bute jį rado mirusį. Buvo nevedęs, gyveno vienas, buvo 74 metų amžiaus.

Per daug metų laikė taksi (taxi). Su taksiu vežiodamas žmones darė sau pragyvenimą. Prieš apie 10 metų taksį pardavė ir gyveno iš senatvės pensijos. Priklausė prie LLD 53 kuopos, prie Lietuvių Parko Bendrovės Gardneryje.

Kada Worcesterio lietuvių progresyvių organizacijos turėjo svarbesnį parengimą Olympia parke ar mieste salėje, tai Mažiuolis važiuodavo ir kitus nuvežđavo. Pritarė Lietuvos socialistinei tarybinei valdžiai.

Pašarvotas buvo Poliks Funeral Home, palaidotas kovo 24 d. St. John's Cemetery. Airių katalikų kunigas atliko religines apeigas.

F. Mažiuolis paliko seserį Bronislavą Goržkienę Lietuvoj, pusseserę. Julią Šaučiūnas Philadelphijoje, Pa., daugiau giminių Worcesteryje, Mass. Giminės buvo atvažiavę palaidoti.

Giminėms užuojauta, o mirusiam amžina ramybė ilsėtis.

P. Kuliackas

Hartford, Conn.

Smagus pobūvis

Sekmadienį, balandžio 20, svetainėje 157 Hungerford St., Lietuvos Sūnų ir Dukterų pašalpinė draugija rengia smagų pobūvį su skaniais pietumis. Durys atsidarys 12 val., o pietūs bus duodami 1 val. Bus žaidimų ir kitokių pamarginimų. Nereikės nuobodžiauti.

Ši draugija visada svečius gerai vaišina. Taip bus ir dabar.

Draugija gyvuoja jau 57 metus ir finansiškai stovi gerai. Nariams suteikia pašalpą ligoje ir pomirtinę.

Šis parengimas yra metinis. Nariai prašomi dalyvauti ir svečių atsivesti.

—:—

Ligoniai: Juozas Kazlauskas, Petrė Judsnukienė ir Katrina Naktinienė būna Nursing Home, o Nobert Evans gydosi namuose. Jie visi ligos suspausti ilgas laikas. Linkime jiems susveikti ir džiaugtis gyvenimu.

—:—

L. M. Klubas rengia pietus gegužės 4 d., 1 val. Pietūs bus geri. Mūsų klubietės visada gerai pavaišina svečius. Reikia pasižymėti vietą — 157 Hungerford St., Laisvės choro svetainėje.

Iki pasimatymo!

J. V.

Westford, Mass.

Mano buvo "Laisvėje" trumpas kaip ir pranešimas apie save. Dabar vienas koksta iš Baltimorės ir atsiuntė atviruką. Ir ko atviruke nepridrukuota. Mane išvadina kvailiu, kad aš skaitau "Laisvę." Bet matyti, kad ir jis skaito "L." Gaila, kad jis nepadavė savo adreso. O aš, nors gyvendamas Nursing Home, būčiau nupirkęs jam gerą šepetį, kad galėtų gerai išplauti savo burną. Nesuprantu, kaip gali valgyti tokia nešvaria burna.

J. Gaidis

New Haven, Conn.

Aplankiau Vincą Jokubonį balandžio 5 d. Veteranų ligoninėje, West Haven, Conn. Radau jį gerame ūpe. Sakė, kad sveikata grįžta ir gal greit galės apleisti ligoninę.

Darosi linksmiau, kai mūsų geras draugas vėl stoja į darbą. O be Vinco mažai kada buvo parengimų. Jis visada daug prisidėdavo.

Pasimatysime balandžio 27 d. Waterburyje.

—:—

Mirė Jonas Montvila. Buvo kilęs iš Jurbarko. Buvo beraštis, bet linkęs prie progresyvių. Dažnai dalyvaudavo mūsų parengimuose.

Jonas paliko liūdesyje dukrą ir anūką. Ilsėkis, Jonai, o likusiai šeimai užuojauta.

J. Kuncas

Gydytoja Valentina Bacevičienė, kurią matome šioje nuotraukoje, jau šešerius metus dirba vienoje Vilniaus vaikų poliklinikoje. Ją gerbia darbo draugai, myli mažieji pacientai.

Aplankius Leoną Joniką ligoninėje Chicago, Ill.

V. Rudaitis ir aš nuvykome aplankyti Leoną Joniką ligoninėje. Radome jį gerame ūpe. Nors jam dar tenka naudoti oksigeną, bet tai plaučių valymui.

Jis liuosai naudoja abi rankas, tik dešinės rankos pirštų negali naudoti, bet gal nuo sunkaus sumušimo.

Atrodo, kad jis paralyžiaus nepaliestas, jei paliestas, tai lengvai. Guodėsi tiek, kad vaikščioti, net pastovėti vienas be palaikymo dar negalįs.

Veidas atrodo normaliai. Kalba visai aiški. Yra vilties, kad jis išsveiks. Praleidome gerokai laiko šnekučiuodami. Išėjome linksmesni, negu įėjome.

V. A.

Binghamton, N. Y.

Paskaitos apie širdies ligas

Broome apygardos Medical Society ir Broome apygardos Heart Chapter medikai apgalvotai sutiko ruošti paskaitas, kuriose bus aiškinama - kalbama apie širdies ligas. Paskaitos bus ruošiamos per tris savaites; viena paskaita į savaitę. Per jas bus paskleista daug naudingų žinių apie širdies ligas. Paskaitos vadinsis: "Supraskite savo širdį"

Dr. John T. Walters. Binghamtono cardiologistas ir pirmininkas žmonių sveikatos komiteto iš Medical Society, pasakė: "Žmonės atrodo bus susidomėję šia problema apie širdies ligas ir nori būti informuoti. Tas veikiausiai pagelbės jiems gauti geresnį supratimą apie medicinos terminologiją ir tipus iš širdies ligų. Posėdžiai - sesijos bus pravestos sekamai:

Balandžio 23 d., bus įvedamoji dr. Walters kalba supažindinimui publikos apie širdies ligas.

Balandžio 30 d. bus kalbama — širdies vožtuvas ir širdis, kaip jie veikia, kaip jie galėtų būti sužeisti, kaip ligotas vožtuvas yra gydomas. Tiems posėdžiams - sesijoms vadovaus: dr. Kenneth Levine, dr. Nathan Brown ir dr. Antonio F. LaSorte.

Gegužės 7 d., bus kalbama apie aukštą kraujo spaudimą, jo priežastis ir simptomus, kalbės dr. Contini ir dr. John Harding.

Visos čia suminėtos paskaitų sesijos įvyks nuo 7:30 iki 9-tos val. vakaro Harpurs kolegijos mokslų auditorijoje.

Po kiekvienos paskaitos bus leista iš publikos duoti klausimus. Atrodo, bene bus pirmas toks įvykis suruoštas šioje srityje.

Ona Wellus

Metraštis praneša, kad pasaulyje dabar yra 246,500 kino salių, daugiau kaip 17 tūkstančių radijo stočių ir 553 milijonai radijo imtuvų. 1950 iki 1964 metų moksleivių padaugėjo 78%. Per dešimtį metų (nuo 1950-jų) neraštingumas nuo 4 procentų sumažėjo iki 3.9, tačiau neraštingųjų padaugėjo nuo 700 iki 740 milijonų, Taip yra dėl to, kad suaugusių žmonių planetoje per tą laiką padaugėjo 20 procentų.

Montello, Mass.

Nauji filmai iš Lietuvos

Jonas Grybas rodys naujus filmus iš Lietuvos. Rengia Liet. Taut. Namo knygynas šeštadienį, balandžio 19, 10 Vine St. Pradžia 2 val.

Prašomi vietiniai ir iš kitur dalyvauti. Pamatysime ne tik lietuviškus filmus, bet ir apie Rooseveltą ir John Kennedy.

Rengimo komitetas
George Shimaitis
K. Ustupas

—:—

LDS 67 kp. nariai Geo. Davis ir Julė laimingai grįžo iš St. Petersburg, Fla. Dabar Davisą ištiko nelaimė. Namuose ką nors taisydamas nupuolė ir skaudžiai užsigavo. Buvo nuvežtas į ligoninę, bet dabar gydosi namuose, 15 Hillside Rd., Hull, Mass.

Laisvietis A. Sikorski buvo susirgęs. Lankėsi pas gydytoją. Jam padėjo M. Gutauskienė. Dabar jaučiasi geriau.

J. Stigienė, buvusi veikėja ir "Laisvės" skaitytoja, jau virš trys metai kaip yra Nursing Home, 16 Pleasant St., Bridgewater, Mass. Mažai kas ją aplanko. Gerai, kad ji turi gerus vaikus, du sūnus ir dvi dukteris, kurie jos nepamiršta. Buvęs montellietis A. Bačiulis, jos brolis, užrašo Stigienei "Laisvę" kasmet.

George Shimaitis

Stoughton, Mass.

Laisvietis Karolis Valant-Valantukevičius buvo sunkiai susirgęs ir buvo ligoninėje. Balandžio 12 nuvykau trečią kartą jį aplankyti, bet pasakė, kad jis jau namie.

Kai sveikas buvo, lankydavo mūsų parengimus. Linkiu jam greitai pasveikti.

George Shimaitis

Bridgeport, Conn.

Kaip atrodo, rūkymas padaro daug nemalonumų. Pirma dovana — vėžys į plaučius. Daug rūkorių užsirūkę atsigula ir užmiega, užsidega, skaudžiai apdega, kiti mirtinai sudega.

Balandžio 6 d. vienas čikagiečių rūkorių užsirūkęs atsigulė, užmigo, pats sudegė, užsidegė visas pastatas, kuriame gyveno 12 šeimų. Sakoma, toje ugnies nelaimėje žuvę 12 gyvasčių. Tai vis per rūkymo neatsargumą. Tokie įvykiai rūkoriams pamoka, kad gulint neleistina rūkyti.

-:-

Turėdamį laiko, bal. 12 d. nuvykome į Veteranų ligoninę, West Haven, Conn., aplankyti Vincą Jokubonį. Radome vaikštinėjantį po koridorių. Atrodo gerai, Sakė, kad neužilgo galės važiuoti namo į Waterbury. Linksma, kad draugui gerai vyksta ligą nugalėti.

-:-

Nors jau buvo minėta spaudoje, bet dar kartą noriu priminti, kad balandžio 27 d. LDS 5-tos apskrities metinė konferencija bus laikoma Waterbury, Conn., 103 Green St. Pradžia 10 val. ryte.

Būtų malonu iš visų penkių kuopų, priklausančių penktoje apskrityje, susitikti delegatus ir pasispausti dešinę.

J. Stružauskas

Waterbury, Conn.

Padėkos žodis

Brangūs draugai! Labai esu dėkingą jums visiems už gausų atjautimą laike mano nelaimingo susižeidimo. Nesitikėjau, kad draugai prisimintų mane su draugiškais linkėjimais ir suraminimo laiškeliais. Tas daug suramino ir jaučiausi, kad neesu pamiršta.

Nors neesu pilnai susveikusi, bet jau einu į geresnę pusę su gydytojo priežiūra.

Man daugiausia rūpi mūsų veikla. Jau pavasaris. Laikas ruoštis prie pavasarinių parengimų ir taip keli dalykai liko neįvykdyti.

Mieli draugai! Nuoširdžiai dėkoju jums už užuojautą, aplankymą ir už gėles.

Linkiu jums visiems stiprios sveikatos ir kad toks įvykis niekuomet nepaliestų jūsų.

Draugiškai, **Klementina Yenkeliunienė**

Pranešimas

South Boston, Mass.

LLD 7-os apskrities ir Moterų sąryšio yra šaukiamas pavasarinis posėdis apkalbėjimui vasarinių parengimų—apskričių ir "Laisvės" piknikų.

Konferencija įvyks balandžio 27-ą d., 11 val. ryto, 318 Broadway.

Kviečiame 7-os apskrities ir Moterų sąryšio komitetų narius, taipgi ir vietos veikėjus dalyvauti pasitarime dėl geresnių pasekmių.

J. Jaskevičius
7-os apskr. sekr.

Cambridge, Mass.

Balandžio 9 d. Harvardo studentai sukilo ir užėmė administracijos salę, išvarė kai kuriuos viršininkus. Jie reikalauja, kad būtų panaikinta karinė mokslo programa ir kad studentams būtų grąžinta stipendija.

Pribuvusi policija pradėjo studentus brutališkai mušti, daug jų sukruvino, 200 areštavo. Studentai nusitarė streikuoti tris dienas.

Geo. Shimaitis

Didžiausią baudą JAV istorijoje už upės teršimą užmokėjo Mobile Chemical kompanija. Dėl jos kaltės 1967 metų pavasarį visiškai išgaišo per 100 kilomet. (iki pat jūros) visos žuvys ir upės gyvūnai. Buvo apskaičiuota, kad išvalyti ir rekonstruoti upę kainuos vienas milijonas dolerių. Laimei, didžiulės vasaros liūtys padėjo išvalyti upę. Kompanija Floridos valstijos iždui užmokėjo 200,000 dolerių.

Policija Neapolyje sulaikė du jaunuolius, kurie apvogdavo bažnyčias. Vienas jų, įsitikinęs, kad bažnyčioje, išskyrus kunigą, nieko nėra, eidavo išpažinties. Jo partneris imdavosi darbo.

— Ar tu pažįsti tą žmogų, kuris tave asilu išvadino?

— Pirmą kartą matau.

Čia priėjo Kindziulis ir tarė:

— Tai iš kur jis tave pažįsta?

NAUJA KNYGA

"Mano Dešimtmečiai Amerikoje"

Parašė **J. GASIŪNAS**

Pirmame skyriuje: Gimtinėje mieloje pergyvenimai. Kelionė Amerikon. Naujoje šalyje įsikūrimo vargai. Pirmasis ir antrasis pasaulinis karas. Pažangusis judėjimas ir pažangioji spauda.

Antrajame skyriuje: Amerikos darbininkų organizacijos. Amerikos šviesuoliai, nukentėję kovose už teisę organizuotis, prieš rasinę diskriminaciją ir prieš karą Vietname ir tt.

Trečiajame skyriuje: Kelionės Argentinoje, Kanadoje, Tarybų Lietuvoje.

Knyga susideda iš trijų skyrių.
Knyga gražiai iliustruota. Keli desėtkai nuotraukų
272 puslapių knyga kietais apdarais, galite įsigyti už $1.50

NAUDINGA VISIEMS PASISKAITYTI.
Užsakymus siųskite:

LAISVĖ
102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y. 11417

NAUJA KNYGA APIE AMERIKOS LIETUVIUS PARAŠĖ ŽYMUS LIETUVOS RAŠYTOJAS

Juozas Baltušis

Knyga pavadinta:

"TĖVŲ IR BROLIŲ TAKAIS"

Savo gražia ir žodžiais turininga kalba nepaprastai įspudingai rašytojas apibūdina lietuvių gyvenimą Amerikoje.

Prieš dvejus metus rašytojas **Juozas Baltušis** lankėsi Amerikoje. Jis plačiai susipažino su lietuviais ir aplankė daugelio namus.

Taigi savo knygoje **"Tėvų ir Brolių Takais"** jis įdomiai ir labai gražiai aprašo apie jų gyvenimą ir pokalbiuose gautus iš jų įspūdžius.

Kietais apdarais ir yra išspausdinta daug įdomių paveikslų iš Amerikos miestų centrų ir mokslinių įstaigų.

Knyga iš 325 puslapių, kaina $2.00

KNYGA — "TĖVŲ IR BROLIŲ TAKAIS" gaunama

"LAISVĖS" KNYGYNE

102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y. 11417

FILMAI IŠ LIETUVOS

So. Boston, Brockton ir Norwood, Massachusetts

Naujas filmas iš Lietuvos apie poeto Maironio gyvenimą. Kitas filmas apie Amerikos žymiausių prezidentų D. Roosevelto ir John F. Kennedy gyvenimą ir mirtį.

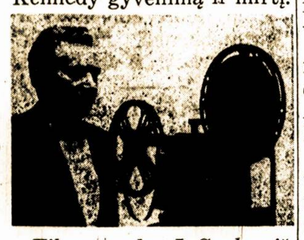

Filmus rodys J. Grybas iš New Yorko.

South Bostone — penktadienį, balandžio 18 d. 5 val. popiet. Rengia LLD 2 kp., Lietuvių Piliečių Klubo salėje, 318 Broadway.

Brocktone — šeštadienį, balandžio 19, pradžia 2 val. Rengia Liet. Taut. Namo Knygynas, 10 Vine St.

Norwoode — sekmadienį, balandžio 20 d., M. Uždavinio namuose, 16 Falan Ave., 2 val. dieną. Rengia LLD 9 kp.

Kviečiame šios srities lietuvius atsilankyti į tas vietas, kur kam arčiau ir patogiau.

Filmai kalbanti ir labai svarbūs, su muzika ir dainomis.

Rengėjai

Iš tolimų kelionių grįžus

Rašytojo Vytauto Sirijos Giros darbo kambarys dabar panašus į prisiekusio keliautojo ar mokslininko etnografo kabinetą: ant rašomojo stalo, knygų lentynose, ant lango — juodmedžio kaukės iš Nigerijos, didžiuliai Pietų Atlanto kiaukutai, pripildą kambarį vaiskaus perlamutrinio spindesio, medžio inkrustacijos vaizduojančios jūrų laivus... Mirkčioja miniatiūrinis švyturio maketas... Ir šūsnys laiškų, kurių dauguma prasideda kreipiniu "Gerbiamas daktare."

....Keturis mėnesius truko transportinio refrižeratoriaus "Viktoras Jacenevičius" reisas į Pietų Atlantą. Apie mėnesį laivas stovėjo Kamerūno, Togo, Dahomėjos, Nigerijos uostuose. Įgulos sudėtyje, kaip laivo gydytojas, buvo rašytojas V. Sirijos Gira. Iš reiso atsivežtose nuotraukose — įvairiausi jūreiviško gyvenimo epizodai, egzotiškų uostų — Dualos, Kotono, Lagoso vaizdai, susitikimų su vietos gyventojais momentai. Vien iš jų galima spręsti, kad kelionė bus davusi gausios literatūrinės medžiagos. Teiraujuosi, ar ji bus realizuota ir kokiu pavidalu. Rašytojas išima iš stalčiaus stamboką rankraštį.

—Priskiriu save prie greit rašančių, — sako jis. —Man daugiau laiko atima būsimos knygos apmąstymo periodas. Bet šiuokart ir jis ilgai netruko. Kelionės įspūdžių knyga jau įpusėta. Ji vadinsis "Afrika be liutų" (Laivo gydytojo užrašai). Beje, kelionės metu dar kartą įsitikinau, kaip svarbu rašytojui turėti kitą profesiją. Vargu ar būčiau sukaupęs tiek medžiagos, jei ne laivo gydytojo pareigos, kurios padėjo man artimai pažinti įgulos žmones, susidraugauti su jais.

—Tokia ilga kelionė, be abejo, privertė atidėti kai kuriuos "planinius" darbus. Juk jūs, kiek žinau, griežtos literatūrinio darbo drausmės šalininkas...

—Išvykdamas palikau įpusėtą romaną ir dar negreit pajėgsiu prie jo grįžti. Bet sąžinė kol kas rami. Šiomis dienomis leidyklai įteikiau novelių rinkinį "Susitikimas su Brunhilda" (bus jame ir keli kūrinėliai afrikietiška tematika), na, ir greit tikiuosi užbaigti kelionės įspūdžių knygą. Kelionė nebuvo lengva (nuplaukta apie 26 tūkstančius kilometrų), bet nė kiek nesigailiu.

Tokijas. — Okinavos salos legislatyvė asamblėja priėmė rezoliuciją, reikalaujant Amerikos grąžinti Okinavą Japonijai.

Čikagoje prie įėjimo į Kosmetikos institutą yra iškaba: "Nemirksėkite mergelei, išėinančiai iš instituto. Gal būt, ji jūsų patės senelė."

ST. PETERSBURG, FLA.

Pranas Kavaliauskas

Mirė balandžio 8 d., š. m.

Reiškiame gilią užuojautą mūsų brolienei Agnei Jurevičienei ir jos seserims Margaret Cowl, Helen Kudirkienei, Lilijai Kavaliauskaitei, netekus mylimo brolio; taipgi užuojauta ir kitiems šeimos nariams.

Steponas ir **Julija Jurevičiai**
Ft. Lauderdale, Fla.

KEARNY, N. J.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Antanas Kushlis

Mirė Gegužės 13, 1968 m.

Jau vieneri metai kai mirė mano mylimas vyras. Jis buvo "Laisvės" ir pažangaus judėjimo mylėtojas ir rėmėjas. Ilsėkis ramiai, aš tavęs niekad nepamiršiu.

Barbora, žmona..

Chicago, Ill.

Mirė Jonas Katilius

Balandžio 12 d. mirė buvęs pirmasis LKM choro mokytojas ir visą laiką šio choro garbės narys Jonas Katilius, sulaukęs 85 metus amžiaus. Balandžio 16 d. palaidotas Lietuvių Tautiškose Kapinėse.

Jonas Katilius buvo pasižymėjęs muzikoje. Jis ir gaidas chorams paruošdavo. Jis taipgi dalyvaudavo pažangiojoje veikloje. **Rep.**

-:-

Susiorganizavo Lietuvos bičiulių grupė

Balandžio 13 d. Mildoje įvykusiame čiagimių ir jaunesnės kartos asmenų susirinkime susiorganizavo Lietuvos bičiulių grupė į formalią organizaciją.

Į grupę susirašė 14 žmonių ir pasiryžo siekti, kad Lietuvos bičiulių sąjūdis Čikagoje plėstųsi. Ketina susisiekti su įvairių politinių pažiūrų čiagimusių lietuvių jaunimu.

Organizacijos tikslas bus —palaikyti lietuvybę Amerikoje ir narių tarpe kelti meilę tėvų žemei.

(Iš "Vilnies")

JAV militarinės bazės Puerto Rikoje

San Juan. — Puerto Rikoje šiuo metu Jungtinės Valstijos turi net 13 militarinių bazių. Jose Pentagonas lavina "Green Berets" karius žiauriausiems mūšiams Vietname.

Taipgi bazėse paruošiami kariai ginti Jungtinių Valstijų interesus Lotynų Amerikoje, kovoti prieš nacionalinį judėjimą, rašo dienraštyje "Ultima Hora" Puerto Rikos universiteto profesorius M. Denis.

Katalikų universitetas išteisino nepaklusnius

Houston, Texas. — Katalikų universiteto trustisai paskelbė, kad Romos katalikai turi teisę nepaklausyti bažnyčios mokymų ir neturi būt pašalinti iš bažnyčios.

Trustisų raportas pateisino 20 fakulteto vedėjų, kurie buvo kaltinami neklausymu ar nepritarimu popiežiaus enciklikai ir kitiems mokymams.

Varšuva. — Lenkijoje pasireiškė vodkos trūkumas, kuomet buvo padidinta 20 proc. degtinės kokybė.

Beirutas.— Irako valdžia nuteisė mirtimi 4 Izraeliui ir amerikinei C.I.A. tarnaujančius, kaip šnipus.

HELP WANTED--MALE-FEMALE

WELDERS

Lay out and fabricate Gates for Chain Link Co. Experience in pipe welding Co. benefits, including hospitalization, life insurance, sick pay, paid vacation. Salary commensurate with experience.

ATLAS FENCE COMPANY
Croydon, Pa. 788-6400.
(28-31)

EXCELLENT POSITION. Open on the maintenance staff of **George Washington Memorial Park.** Salary plus insurance, plus pension, plus extra bonus. Tenant House available. Phone TA 8-1417 for interview. (28-30)

TECHNICIANS

Appliance and Television

Due to our expansion of General Electric and Hotpoint appliance factory to Dauphin, York and Cumberland counties, we have openings for experienced technicians.

Excellent working conditions, wages, benefits and family security program.

For appointment call 717-564-7430.

GENERAL ELECTRIC COMPANY

2259 Woodlawn St., Harrisburg, Pa.

An Equal Opportunity Employer.
(28-34)

MEN WANTED

Aluminum sash and door manufacturer located in NE. Phila., has immediate positions available. Excellent benefits, including paid holidays and vacation. Experience not necessary. We will train. Apply: STEPHEN LAURIE MFG. CO., 920 E. Lycoming.

PI 4-4300.
(28-31)

DRAFTSMEN

Mechanical, experienced on pressure vessels and piping for water treatment system. Modern facilities. Excellent fringe benefits. Equal opportunity employer.

COCHRANE DIVISION
CRANE CO.
3rd Ave., King of Prussia.
265-5050
(28-34)

DRAFTSMEN

Electrical detailers, prepare schmatics. Point to point wiring layout. Familiar with basic electrical industrial hardware. Modern facilities. Excellent fringe benefits.

Equal Opportunity Employer.
COCHRANE DIVISION
CRANE CO.
3rd Ave., King of Prussia.
265-5050
(28-34)

MATERIAL HANDLERS

Must be able to read, write and speak English. Permanent openings in modern plastics plant; periodic increases, nine paid holidays, BC, DS and Rider J, vacations and other benefits; exp. preferred, but not essential, five-day week, excellent working conditions. Phone 201-352-1944 or apply —

EMELOID CO., INC.,
1239 Central Ave., Hillside, N. J.
An equal opportunity employer.
(28-29)

DRAFTSMAN

Excellent opportunity for Draftsman with with 1 to 3 years layout experience with mechanical components.

Good starting salary, excellent oppportunity for advancement and complete employee benefits package including tuition assistance and profit sharing. Apply in person or call 226-7700.

RESISTOFLEX CORP.
Woodland Road, Roscland, N. J.
(Caldwell area)
"A Good Place to Work"
An Equal Opportunity Employer.
(28-29)

FACTORY HELP

Must Be Able to Speak, Read & write English

Due to a recent expansion we are seeking several new employees for our day shift. We also have a few openings on the afternoon shift. These are permanent, full time positions. Qualified applicants should have previous experience in industry, with good attendance records. Excellent working conditions and fringe benefits. 10 paid holidays. Periodic increases. Apply in person:

THE EMELOID CO., INC.,
1239 Central Ave., Hillside, N. J.
An Equal Opportunity Employer.
(28-29)

Wanted Men to work inside Warehouse. Loading & unloading Trucks and processing material.

- Steady work—regardless of outside weather conditions.
- Good pay.
- Usual fringe benefits.

Only those interested in permanent employment need apply — in person to: METROPOLITAN METALS, INC., 320 Freight St., Hampden Industrial Park, Camp Hill, Pa. 717-761-2430.
(28-31)

MAINTENANCE

Must have pipe fitter experience, also experience in general production machine maintenance and repair. Machine shop background desirable, steady employment.

Pleasant working conditions, good starting rate and fringe benefits. Interviews 9 .a m. to 4 p. m. or by appointment. Phone 201-846-2400, ext. 254.

HENRY HEIDE INC.
14 Terminal Road
New Brunswick, N. J.
(Industrial Park)
Equal Opportunity Employer
(27-36)

MULTI LITH OPERATOR

Energetic young man for full time job to train on light machines in modern business office of national company. Good salary plus complete benefits. Office convenient to "E" and "44" buses. For an interview call: TE 9-6600, extension 261.

LIBERTY MUTUAL INSURANCE CO.

15 Esso Rd., Bala Cynwyd, Pa.

An Equal Opportunity Employer.
(26-28)

BRAKE OPERATORS
SET-UP MEN
WELDERS
GRINDERS

Steady 53 hour week. Liberal fringe benefits.

BABINEC SHEET METAL
774 Martin St., Rahway, N. J.
388-6600
(26-32)

FOUNDRYMEN-MOLDER, TRAINEE Finishing. Immed. excellent opportunity with small fast growing high-quality, non-ferrous sand foundry. Norristown-Conshohocken area. Phone 272-5871 or NI 4-0325 for interview. (26-29)

UNUSUAL OPPORTUNITY

For men with good mechanical ability to train as.

BAG MACHINE
ADJUSTERS
PRESSMEN

Good starting rate, liberal benefits.

Call or write
Mr. Paul J. Cafferty at:
PARK-WELL PAPER PRODUCTS
Church Rd., North Wales, Pa.
1-368-2400
(26-28)

LEARN A USEFUL SKILL

Wouldn't you like to learn a useful skill and earn big wages? The STEWARTSTOWN MFG. CO. provides good starting rates, steady work and good earnings. As you learn and develop your skills you increase your earnings. Many Stewartstown employees earn over $2.50 an hour. Come in and talk with us about the fine opportunities for you.

STEWARTSTOWN MFG. CO.
Stewartstown, Pa. Call 717-993-2566
(26-28)

PRODUCTION WORKERS

Leading manufacturer of corrugated containers seeks dependable people for their plant operation. No experience needed. Excellent benefits including Blue Cross, Blue Shield, Lofe insurance, pension, paid vacation.

WESTVACO CORP.
H & D DIVISION
5th STREET
GLOUCESTER CITY, N. J.
456-1150
An Equal Oportunity Employer
(27-28)

TAILORS

Experienced on custom work.
Full time or part time.
Modern Shop. Full benefits.
Call HO 7-1860
(28-29)

LINOTYPE OPERATOR AND MACHINIST OPERATOR

4:30 to 12:30 PM. overscale, steady overtime, air-conditioned. Company paid major medical insurance and pension. Family educational benefits at U. of P. Call John McHugh. BA 2-6700, ext 245. Member Master Printers Association.
(28-31)

OPERATORS

Single and double needle operators for lightweight rainwear. Positively no layoffs. Paid holidays, vacations and other benefits. If you have sewing experience and want to earn top money, stop and see Mrs. Kelly.

INDUSTRIAL PRODUCTS,
2201 W. Glenwood. (25-35)

ALTERATIONS

LANE BRYANT

HAND & MACHINE

Experience Preferred

Immediate employee discounts.

Generous Employee Benefits

Personnel Dept., 4th Fl.

12th & Chestnut Sts.
(25-31)

LATHE OPERATOR

Experienced all benefits
Apply in person
PAUL O. ABBE INC.
139 Center Ave., Little Falls, N. J.
(22-28)

FACTORY WORK

Packers for Automotive Parts
NE vic. near Sears
Good working conditions.
GOOD SALARY.
Call PI 4-5252.
8—4:30
(27-32)

Wanted Experienced
WEAVERS

W-3 Shaft Looms.
Day shift. Good pay.
All Fringe Benefits.
Call for appointment
CANTEBURY FABRICS
MT. HOLLY, N. J.
609-267-2134
(27-33

MEN

Immediate need for experienced men in modern metal working Plant. Good fringe benefits with regular increases in salary. Day work only.

ASSEMBLERS, HELPERS, POLISHER-GRINDERS. Apply:

FOOD FACILITIES CORP.
Southampton Industrial Park,
Southampton, Pa. or call
EL 5-3200 (25-28)

MALE ATTENDANT OR ORDERLY

All shifts, full or part time.

Call 785-1266 between 10 AM & 4 PM
(25-31)

STEEL COMPANY. Has openings for leveling line operators. Crane operators, shear operators, truck loaders. Immediate positions available. Call OR 6-4206.
(25-30)

Attention!
HELP WANTED

No previous experience requested on the job training. 40 hr. week. Rotating shift. Outstanding wages and benefits package, including Blue Cross, Blue Shield, sick pay, life insurance. Vacations, pension plan, etc. Apply at:

E. I. DUPONT DE NEMOURS & CO.
256 Vanderpool St., Newark, N. J. 07114. Call 201-243-2141.
An Equal Opportunity Employer.
(28-33)

PRESSERS. UNDER PRESSERS.

Darts, sleeves, cuffs, all done on modern equipment. We offer: Three weeks vacation, 7 paid holidays. All Union fringes. Apply:

PENN BILT CLOTHES
1666 Callowhill St., 5th flr.
Ask for Mr. Louis DeLuca.
(28-31)

MAINTENANCE MEN

Some knowledge of electricity and pipes.

SUMMERDALE DYEING & FINISHING, INC.
8101 Holmesburg Ave., MA 4-1270,
(28-31)

COOKS

Open hearth cooks. Full time or part time. Excellent working conditions. Good salary. Opportunity. Exp. not nec. Apply in person.

GEORGE WASHINGTON MTR LODGE, Rt. No. 1, Trevose, Pa.
(28-32)

AUTO LOT PORTER

Steady work. Good starting salary. Good benefits.
Excellent working conditions.
apply in person or call:

C & C FORD
1100 Easton Road, Horsham, Pa.
OS 5-1700
(21-30)

WANTED IMMEDIATELY!

We need 2 aggressive, capable young men to fill the following positions. Painter's helper. Sanding and masking experience necessary. Metal man, fully experienced. For the successful applicant we offer:

Hospitalization
Five paid sick days
Injury benefits
Paid vacations & holidays

And we are proud to announce that we are the first to offer Profit Sharing in this area. Call Norman Webber, Manager. KI 4-7800. SPRINGFIELD DODGE. (24-30)

CHIPPERS

We need help and in exchange for your help we offer you: 8 paid holidays, vacation up to 5 weeks, Blue Cross/Blue Shield, $3,500 Life insurance, liberal pension plan. $65 per week sick pay. Jobs open on all shifts. Apply at personal office. Mon—Fri. 8 AM to Noon, or call Mr. High at 582-2011.

BIRDSBORO CORP.

Birdsboro, Pa. An Equal Opportunity Employer. Please mention this ad. (24-30)

PARTS MANAGER

Must have equipment experience.
Salary open.
Usual Company benefits.
Contact H. B. Graff
GRAFF TRACTOR & EQUIPMENT, INC.
Rte. 11, Carlisle Pike
PHONE 717-766-7671
(27-30)

AUTO SERVICE ADVISOR

I'm looking for a man with service advisor experience to take over a very sensitive position in our auto service Dept. GM experience helpful but not required. The qualified applicant must have a neat appearance and a pleasant personality. For the qualified applicant we offer:

A GOOD SALARY & COMMISSION
HOSPITALIZATION
PAID VACATIONS & HOLIDAYS

Call Mon-Fri. 9—5 at OS 2-2000
Mr. Carl Hoff, Service Manager
LAFFERTY CHEVROLET
Warminster, Pa.
(23-30)

TRAINEES WANTED FOR

General Production Work

Need mechanically inclined individual interested in learning new production techniques. Sick leave, vacations, holidays, merit increases.

Call Mr. Kowski, OL 9-8400.

SPECIALTY GLASS PRODUCTS, INC.
143 Terwood Rd., Willow Grove, Pa.
(23-32)

WANTED ALIGNMENT MAN

Experience front end. Steady work, good Company benefits. For interview call:

PERKASIE VULCANIZING CO.
Route 309, Sellersville, Pa. 257-6527
(24-30)

JANITOR. 4 to midnight. No exp. required. $73 per week, plus Blue Cross and retirement benefits. **The Institute for Cancer Research.** 7701 Burholme Ave., Philadelphia, Pa. FI 2-1000, ext. 414.

COOK

Short order. Experienced. Apply:

de VILLE DINER
Baltimore Pike, Springfield.
KI 4-3999.
(28-31)

SALES MANAGER-FREIGHT

Class "A" Eastern-Western General Carrier. Mature, aggressive, knowledgeable in modern sophisticated techniques and leadership with background in motor freight in the Phila-N. J. and Wilmington areas. Salary commensurate with ability.

Send resume and salary requirements to Box S-7, Jefferson Bldg., Philadelphia, Pa. 19107.
(23-29)

Ir mano žodis apie LMS festivalį Floridoje

Daina - Menas - Kultūra! Kuo gi žmogus skiriasi nuo kitų šioje planetoje gyvūnų? Ogi tik tuo, kad jis kalba, skaito, rašo, piešia, muziką kuria, dainuoja, ir palieka savo veiklos rekordą ateinančioms gentkartėms.

Amerikos lietuvių meno veikloje š. m. kovo 22-ra ir 23-čia buvo istorinės dienos. Turėjome LMS festivalį Floridoje. Mes, miamiečiai ir beveik visos Amerikos dainiai lietuviai, dainavome ir mūsų lietuviškas melodijas užrekordavome ne tik klausytojų širdyse, bet ir ateičiai — magnetofono juostelėje. Mikli V. Bovino ir H. Feiferienės plunksna taip aprašė Festivalį, kad mažai kas lieka bepridėti. Bet visgi aš norėčiau bendrai apibūdinti reikšmę ir pasišventimą tų, kurie jį organizavo, vadovavo ir atliko programą.

Mes, ne tik visos plačios Amerikos lietuviai, bet ir Miamio Aido Choras ir klubiečiai, kurie jį remia (gaila, kad ne visi, bet didelė dauguma chorą remia), pasirodėme, esą **kultūringais.** Daina lygina veido raukšles, padaro žmogų gražesniu. Menas padaro žmogų sąžiningesniu, jautresniu ir, bendrai kalbant, **kultūringu.**

Tiek apie meno reikšmę. Dabar, kiek įmanoma trumpiausiai, apie patį festivalį.

Mes, amerikiečiai, neturėtum pamiršti, kad mes nesame lietuvių tautos kamienas. Mes esame tik tautos atžala svetimoje žemėje, kuri mums gal nėra taip gaivinanti, kaip Lietuvos žemelė po jos žydruoju dangumi. Be to, mes esame ir visokių ideologijų ir politinių pažiūrų suskaldyti. Mūsų čia per mažai. Pas mus kad ir talentingiausi menininkai negali pasidaryti pragyvenimo iš savo profesijos. Pradedant Miku Petrausku ir baigiant jaučia gimusiais mūsų menininkais, nė vienas iš jų ir niekados nėra gavęs atlyginimo, iš kurio būtų buvę galima tinkamai pragyventi. Čiagimių karta šiandien dar su mumis tik iš didelio lietuvybei pasišventimo, kurį jiems jų tėveliai įdiegė. Jūs galite suprasti, kad jų kelionė į festivalį kiekvienam kainavo virš šimto dolerių. O kur kitos išlaidos? Kolonijos, kurios siuntė chorus ir solistus, labai mažai tepridėjo — didžiumoje visai neprisidėjo — prie lėšų padengimo. Taigi mūsų dėkingumas ir pagarba priklauso tiems **lietuviams.** Savo pasišventimu jie palaiko lietuvybę Amerikoje ir jų pastangomis šis festivalis ivyko.

Kas jie? Ve kas: **Ieva Mizarienė,** LMS pirmininkė; LMS sekretorė ir New Yorko Aido Choro vadovė **Mildred Stensler;** Chicagos Kanklių Choro Choro mokytoja, žaviabalsė solistė ir nepavaduojama pianistė **Valerija Urbikas;** Hartfordo Laisvės Choro mokytoja ir solistė **Wilma Hollis;** St. Petersburgo Dainos Mylėtojų Choro mokytoja, energingoji **Adelė Pakalniškienė;** na, ir vietinio Miamio Aido Choro mokytoja, aukštai išsilavinusi žavėjanti solistė **Birutė Ramoškaitė.**

Taipgi ir šie solistai: Iš New Yorko Augustinas Iešmanta, Viktoras Bekeris, Nelė Ventienė ir jausminga dainų prasmės paaiškintoja Nastė Buknienė; Miamio H. Mikita, Stanley Vaineikis, Mae Gabrėnienė ir fleito solistė Birutės Ramoškaitės duktė Lise; Chicagos solistai Estelle Bogden, Helen Bordner, Wanda Žalys, Martin Widra, Roger Žilis; Worcesterio Irena Janulis ir Dupsha.

Tai toks buvo LMS Festivalis Floridoj po jos žydruoju dangumi, nusagstytu pūkiais, palšais debesėliais, tarp lieknaliemenių ošiančių, Karibų jūros švelnaus vėjelio švelniai šnarenamų palmių.

LMS festivalio paskutiniame programos puslapyje skambėjo šūkis: "Lietuvių Meno Centras sveikina visus Festivalio dalyvius ir plačiąją publiką. Tegyvuoja per ilgus metus pažangus lietuviškas menas! Teskamba dar ilgai lietuviška liaudies daina;"

Šūkis mus jaudino ir **lietuviškos liaudies dainos,** maloniai glostė mūsų jausmus.

Inž. **A. P. Gabrėnas**

Nuo Redakcijos: Atleisite mums, kad labai jausmingai jūsų sukurtą straipsnį apie Festivalį šiek tiek sutrumpinome. Mat, kai kurie jūsų minimi dalykėliai apie kai kuriuos atskirus programos punktus jau buvo net kelis kartus atžymėti kitų draugų straipsniuose. Nebėra reikalo juos vėl kartoti.

Šia proga širdingai dėkojame visiems mūsų mieliesiems koresponden tams apie tokį platų suvažiavimo ir festivalio aprašymą.

Istanbulas, Turkija.—JAV prekybinis laivas susidūrė su TSRS tankeriu.

Nepaprastas svečias iš Lietuvos

Balandžio 13 d. pas Antaną ir Ilsę Bimbus turėjau progą susitikti ir pasikalbėti su profesoriu daktaru Albertu Telyčėnu, balandžio 7 d. atvykusiu iš Vilniaus.

Dr. Telyčėnas sakėsi atvykęs į Jungtines Valstijas vėžio ligų tyrimo reikalais. Pirmiausia jis nuvyko į Washingtoną ir ten susitarė su JAV sveikatos departamento pareigūnais dėl jo tyriamojo darbo Jungtinėse Valstijose, kuris tęsis iki birželio 15 d.

Tyriamąjį darbą dr. Telyčėnas pradėjo New Yorke — Sloan-Kettering Institute dėl vėžio ligų tyrinėjimo. Paskui vyks į Bostoną, Detroitą, Buffalo, Philadelphia, vėl grįš į Washingtoną ir ten savaitę praleis Bethesde National Cancer institute. Prieš birželio 15 d. grįš New Yorkan.

Atvyko jis į Jungtines Valstijas mokslinio pasikeitimo būdu.

Dr. Telyčėnas palyginamai jaunas, draugiškas ir iškalbus Lietuvos mokslininkas. Jis gimęs 1928 metais Pošiūnų kaime, Tverečiaus apylinkėje, Ignalinos rajone, valstiečio šeimoje.

1946 metais pradėjo aukštąjį mokslą Vilniaus universiteto medicinos fakultete. Medicinos fakulteto studentai ir dėstytojai tuomet labai apsidžiaugė gavę iš Jungtinių Valstijų vėžio ligoms tirti aparatūrą, kurią Lietuvos Remimo Komitetas surinktomis iš amerikiečių lietuvių aukomis nupirko ir pasiuntė Vilniaus universitetui. Kai to komiteto pirmininkas Antanas Bimba 1946 metais lankėsi Vilniuje, tuomet studentai ir mokslininkai pareiškė padėką jam ir visiems amerikiečiams, prisidėjusiems prie nupirkimo tokios svarbios aparatūros, kokios po karo sunku buvo kur nors įsigyti.

Baigęs aukštąjį mokslą, A. Telyčėnas buvo tuoj pasiūstas į Lietuvos Mokslų Akademiją eksperimentinei medicinai ir onkologijai vadovauti. Dabar jis — Lietuvos TSR nusipelnęs išradėjas, Lietuvos TSR Onkologijos mokslinio tyrimo instituto direktorius, Medicinos mokslų koordinavimo tarybos pirmininkas.

Kai 1957 metais buvo įkurtas atskiras vėžio ligų tyrimo institutas, Telyčėnas nuo to laiko tam institutui vadovauja.

Jaunasis mokslininkas yra pagarsėjęs ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Tarybų Sąjungoje. Tarybiniais laikais jam buvo proga pasiekti mokslo viršūnes ir kaip Lietuvos mokslininkui gauti progą atvykti į Jungtines Valstijas, kad galėtų dar daugiau pagilinti mokslinius atsiekimus vėžio ligų tyrinėjimuose.

Vilniuje mielasis mokslininkas gyvena su savo žmona Elena ir augina sūnelį Rimtautą, kuris jau turi dabar 12 metų ir lanko Salomejos Nėries mokyklos 6-ąją klasę.

Linkime mokslininkui sėkmės Jungtinėse Valstijose pasisemti daugiau patyrimų kovai su baisiąja vėžio liga. Linkime surasti būdus tą ligą pažaboti, kaip jau yra pažabotos kai kurios kitos baisiosios ligos.

Tikimės vėl New Yorke susitikti prieš jam grįžtant į Vilnių.

J. G.

Tarp Lietuvių

Antradienio vakare lėktuvu iš Californijos sugrįžo LLD sekretorė ir LMS pirmininkė Ieva Mizarienė. Sugrįžo labai gerai nusiteikusi, pilna energijos ir entuziazmo.

Kaip žinia, Ieva buvo Miamyje ir pirmininkavo LMS suvažiavimui ir festivaliui. Ten būdama, aiškus dalykas, taip pat rūpinosi Literatūros Draugijos reikalais, ir, kaip "Laisvės" redakcijos narė, laikraščio reikalais. Buvo nuvykusi į St. Petersburgą, kur įvyko koncertas, o iš ten patraukė pas savo sesutę "Laisvės" skaitytoją į Los Angeles. Taip pat aplankė San Francisco ir Yucaipą.

Visur įvyko labai sekmingi parengimai, susitikimai ir pasikalbėjiami su draugais. Vadinasi, jos ši ilga kelionė buvo naudinga visam mūsų pažangiajam judėjimui.

Neabejoju, kad prie progos pati pasidalys su "L" skaitytojais savo įspūdžiais.

Reporteris

-- o --

Pirmadienį i "Laisvės" istaiga buvo užėjusi A. Buivydienė, gyvenanti Riviera Beach, Fla. Ji atsinaujino prenumeratą, taipgi turėjo ir kitų reikalų.

Ji atvyko pasisveči uoti pas savo seserį Connecticut valstijoje ir pas draugus New Yorke.

A. Buivydienė su savo vyru gyveno Woodhavene. Jiedu išvyko gyventi Floridoj, ir vos tik pradėjo kurtis ten gyventi, Jonas staiga susirgo ir neužilgo mirė. Tas labai paveikė Antaniną (Tessie). Didžiuma lietuvių Brooklyno apylinkėje atsimena Tessie nuo tų laikų, kai ji dar dainuodavo Aido Chore.

Susitvarkius reikalus New Yorke, A. Buivydienė neužilgo griš į namus. Woodhavene ji yra viešnia B. Spudienės. Linkiu A. Buivydienei sėkmingai pasiekti namus Floridoje.

L. K—tė

LDS 1-os Kp. Banketas

LDS 1-os kp. banketas ivyks balandžio-April 20 d., "Laisvės" salėje. Pradžia 1-ą val. dieną. Bilietas asmeniui $3.50.

Maloniai kviečiame visus vietinius ir iš apylinkės dalyvauti šiame bankete. Pasimatysite su savo draugais, linksmai praleisite laiką.

Kuomet pirmininkas Valys Bunkus pranešė, kad gerą skaičių bilietų pardavė, tad tie, kurie dar neturite bilietų ir norite iš anksto įsigyti, jų galite gauti "Laisvės" raštinėje. Iki pasimatymo bankete.

LK, kp. užr. sekr.

Ekonominė Rytų Vokietijos pažanga

Geneva.— Jungtinių Tautų ekonominės komisijos apskaičiavimu, Vokiečių Demokratinė Respublika (Rytų Vokietija), besiruošdama minėti dvidešimtmetinę sukaktį, gali pasidžiaugti ekonominiu progresu.

1968 metais pajamos ir pramonės gamyba pakilo 6.1 proc. ir tuo pralenkė Švediją, Šveicariją, Angliją, Prancūziją ir kitas 8 Vakarų Europos valstybes, pagal gyventojų skaičių.

Gražiai pavyko

Pereitą sekmadienį LLD 185 kuopos ruošta diskusijų popietė buvo graži ir įdomi. Diskusijų tema buvo apie rasinius santykius Amerikoje. Vedamąją kalbą pasakė "Daily World" redaktorius rašytojas Phil Bonosky. Jo kalba visiems patiko. Jis plačiai apibūdino juodųjų žmonių kovą už teisę į žmonišką gyvenimą. Nurodė, kaip svarbu yra baltiesiems jų kovą suprasti ir joje dalyvauti.

Po jo kalbos sekė visa eilė klausimų. Kai kurie draugai ėmė balsą ir dalyvavo diskusijose. Rašytojas Bonoskis buvo labai patenkintas klausimais ir diskusijomis.

Paskui drg. Jonas Grybas parodė porą įdomių ir gražių filmų iš Tarybų Lietuvos.

O popietę užbaigėme kava ir tortu. Skirstėmės pasitenkinę, kad laiką praleidome labai naudingai .

Tik reikia pastebėti, kad šį kartą dalyvių buvo ne per daugiausia. Gal labai gražus oras kai ką buvo išvilioję į laukus ir parkus, tai jie "pamiršo" mūsų parengimą salėje. Jie save nuskriaudė.

Reporteris

"Ten Down Town"

On April 19 ten New York artists will open their studios to the public for the second **"10 Down Town."** The purpose of the group is to exhibit now in their studios, regardless of where else their work may be shown. The ten artists who organized themselves in 1968 to show their work in their studios have nominated ten additional artists to carry on the idea.

"Ten Down Town" offers a unique opportunity to the public to see what working artists want to show, in the way they want it to be shown.

Among the ten artists is a Lithuanian artist Rudolf Baranik. He will show his **Napalmelegy,** a group of paintings, x-ray-lucite-light collages and other works. For Lithuanians his show probably is more interesting than the work of other artists, so I give here his address: 97 Wooster St., Manhattan. That is where he lives and works.

Exhibit **"Ten Down Town"** will close May 4.

For information, call: 212 226 5304 or 212 777 6521.

Ilse

Parengimų Kalendorius

Balandžio 20 d.

LDS 1-os kuopos pietūs 1-mą valandą "Laisvės" salėje.

Gegužės 4 d.

Aido Choro koncertas ir "Šurum-burum" "Laisvės" salėje. Pradžia 2 val. popiet.

Gegužės 17 d. . .

Lietuvių Namo Bendrovės šėrininkų suvažiavimas įvyks savame name. Pradžia 2 val. popiet. Po suvažiavimo dalyvaujantieji šėrininkai bus pavaišinti.

Birželio 8 d.

LLD 185 kuopos pietūs Forest parke. Pradžia 1 val.

Klubietėms

Moterų Klubo susirinkimas įvyks balandžio 23-čios vakaro 6 valandą, Laisvės salėje. **Valdyba**

SERGA

Mrs. Weslan (Vižlianskienė) sunkiai susirgo, nuvežta į ligoninę. Žinia suteikta telefonu.

Sveikina "Vilnies" suvažiavimą

Gauta daugiau sveikinimų dienraščio "Vilnies" šėrininkų suvažiavimui:

V. V. Bunkai	$15.00
F. Varaška	5.00
Geo. Waresonas ...	5.00
J. K. Rušinskai	5.00
M. Krunglienė	2.00

Kurie dar nesveikino "V" suvažiavimo ir norės sveikinti, galite paskambinti man telefonu į "Laisvės" raštinę — MI 1-6887, priimsiu jūsų "pledge," o vėliau susitvarkysime.

Lilija K.

Anglija sulaužė su Anguilla sutartį

Jungtinėse Tautose kalbėdamas, Anguillos laikinasis prezidentas R. Webster kaltino Angliją už sulaužymą sutarties su Anguillos valdžia.

Webster protestavo, kam Anglija paleido valdžios tarybą; reikalavo tuoj nuvykti nepaprastą padėtį toje saloje.

IEŠKOMI

Ieškau Antaninos Jotkaitis, po vyru Budavičienė. Taipgi ieškau Onos ir Luisės Gabryčių. Paskutinė man žinoma jų gyvenvietė yra Harrison, N. J. Esu senas, ir prieš mirtį labai noriu jas matyt. Prašau žinančius apie jas pranešti man, už tai atsiteisiu. Jeigu jos dar gyvos, tai lai pačios rašo man. John Gabrys, 101 Bowery, New York, N. Y. 10002. (26-33)

KVIEČIAME Į BANKETĄ

LDS 1-a kuopa rengia šaunų banketą

Sekmad., Balandžio-April 20 d.

Laisvės Salėje

102-02 Liberty Ave. Ozone Park, N. Y.

Pradžia 1 val. dieną. — Bilietas $3.50

Kuopos banketo rengėjai kviečia vietinius ir iš apylinkės dalyvauti. Dienos metu galėsite skaniai pasivalgyti ir linksmai praleisti laiką. Būtų gerai, kad tikietus įsigytumėt iš anksto. Galite gauti pas rengėjus ir "Laisvės" raštinėje. Iki malonaus pasimatymo bankete.— Rengėjai.

ST. PETERSBURG, FLA.

Pranas Kavaliauskas

Mirė balandžio 8 d. š. m.

Mirus jųjų broliui Pranui, reiškiame užuojautą Lilijai Kavaliauskaitei, Agnes Jurevičienei, Margaret Cowl, Helen Kudirkienei ir kitiems šeimos nariams.

Josephine ir **Joseph Pluščiauskai**
Woodhaven, N. Y.

ST. PETERSBURG, FLA.

Mirus

Pranui Kavaliauskui

Reiškiame giliausią užuojautą jo seserims, Lilijai Kavaliauskaitei, Agnei Jurevičienei, Margaret Cowl, Helen Kudirkienei ir visiems jo draugams bei artimiesiems.

Pranas ir **Nastė Bukniai**

Brooklyn, N. Y.

ST. PETERSBURG, FLA.

Mirus

Pranui Kavaliauskui

reiškiame gilią užuojautą liūdesio valandoje velionio seserims Lilijai Kavaliauskaitei, Margaret Cowl, Agnes Jurevičienei, Helen Kudirkienei bei giminėms ir draugams.

E. ir **M. Liepai**
H. ir **P. Siauriai**
H. ir **R. Feiferiai**

Woodhaven, N. Y.

DIDYSIS MUZIKALINIS ĮVYKIS!

AMERIKINĖ PREMIERA

Prasidės Balandžio 26 d. iki Gegužės 22 dienos

ARTKINO PERSTATO

GALINA VISHNEVSKAYA

Vaidins DIMITRY SHOSTAKOVICH Gražioj Operoj

— plačiame ekrane — spalvota filma —

"Katerina Izmailova"

(Ponia Macbeth nuo Mtsensk)

Režisierius **Mikhail Shapiro**

REGENCY THEATRE
Broadway at 67th St. Phone 724-3700

Pirmadienį—Penktad. 3 rodymai kasdien: 2:30, 7:30, 9:30

Šeštadieniais ir Pirmadieniais nuo 1 valandos

Del specialaus rodymo balandžio 25 d. — bilietai išpirkti.